

NAŠA ZAJEDNICA

Bilten Zajednice opština Crne Gore - broj 16 - jul 2014

Zajednica opština
Crne Gore

- 04 Intervju sa Mijuškom Bajagićem, predsjednikom Opštine Plužine
- 06 Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi
- 08 Izjašnjenje na Nacrt Zakona o zaradama u javnom sektoru
- 12 Amandmani na Predlog Zakona o komunalnoj policiji

SADRŽAJ

03 Uvodno obraćanje

Refik Bojadžić

04 Intervju sa Mijuškom Bajagićem, predsjednikom Opštine Plužine

06 Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi

08 Izjašnjenje na Nacrt Zakona o zaradama u javnom sektoru

10 Održana XI sjednica Nacionalnog savjeta za obuku u lokalnoj samoupravi

11 Upravljanje ljudskim resursima u javnoj upravi

12 Amandmani na Predlog Zakona o komunalnoj policiji

14 Strategija regionalnog razvoja Crne Gore za period 2014-2020. godina

16 Priprema i implementacija državnog i lokalnih planova upravljanja otpadom

17 Obilježen Dan javne službe

18 Finalizacija sprovođenja grantova iz EU grant šeme za opštinske razvojne projekte namijenjene manje razvijenim opštinama

21 Predstavljanje programskih dokumenata bilateralnih, trilateralnih i transnacionalnih programa u okviru IPA II programskog perioda 2014-2020

22 PRAVNE TEKOVINE EVROPSKE UNIJE

24 Studijske posjete Briselu u okviru LAF Programa

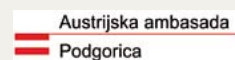
26 Vijesti iz opština

-Glavni grad Podgorica
-Prijestonica Cetinje
-Opština Andrijevice

-Opština Berane
-Opština Bijelo Polje
-Opština Herceg Novi
-Opština Kolašin
-Opština Kotor
-Opština Mojkovac
-Opština Nikšić
-Opština Tivat

26 Zajednički projekat Evropske Unije i Savjeta Evrope

„Naša zajednica“ je podržana od strane Austrijske ambasade u Podgorici.

Izdavač je isključivo odgovoran za informacije koje se nalaze u publikaciji.

Zajednica opština Crne Gore, Mitra Bakića, Podgorica,
tel/fax: 020/ 620-097,
e-mail: uom@t-com.me, www.uom.me.

Uređuju: Refik Bojadžić, Vanja Starovlah, Žana Djukić.

Fotografije: ZOCCG.

Grafička postavka i štampa: Atel d.o.o. – Marketing plus.

Cilj novopokrenutog časopisa „Naša zajednica“, koji će izlaziti tromjesečno, jeste informisanje javnosti o aktivnostima Zajednice opština Crne Gore, kao i o dešavanjima u gradovima i opštinama u Crnoj Gori. Pozivamo vas na saradnju, uvjereni da ćemo uz vašu pomoć obogatiti sadržaj časopisa, koji će kao takav biti od još većeg značaja za unapređenje lokalne samouprave u našoj zemlji.

Uvaženi čitaoci, vaša pisma, reakcije i sugestije biće nam od velikog značaja. E-mail adresa na koju možete da nam pišete je uom@t-com.me, sa naznakom: časopis „Naša zajednica“, ili poštom na adresu Mitra Bakića 142, Podgorica.

SIEMENS

RÖFIX - dobavljač sistema za građevinu

Naša ponuda proizvoda obuhvata sve segmente za novogradnju i za sanaciju starih objekata. Toplotna izolacija, saniranje i podni sistemi, boje i strukturni dizajn za unutra i vani, zidarski materijal i mešinski materijal su dio naše široke palete proizvoda. Za potpuno smišljen koncept, gdje se ljudi i arhitektura spajaju u skladu.

RÖFIX®

UVODNO OBRAĆANJE

Reforma lokalne samouprave i razvoj demokratije na lokalnom nivou, neophodan su preduslov razvoja svakog društva i značajna investicija u budućnost. Razvoj demokratije i ostvarivanje ukupnog društvenog napretka nije moguće sprovesti bez reforme sistema lokalne samouprave i primjene evropskih standarda u ovoj oblasti.

Zajednica opština se u proteklom periodu aktivno uključivala u rad na unapređenju zakonskog okvira za sprovođenje reformi lokalne samouprave u Crnoj Gori. Posebno značajne aktivnosti odrađene na ovom planu su učešće predstavnika opština u radu radnih grupa na pripremi zakona, podzakonskih akata i strateških dokumenata od značaja za sistem lokalne samouprave, kao i djelovanje preko radnih tijela i organa Zajednice opština kroz davanje primjedbi, predloga i izjašnjenja na zakonska i druga razvojna i strateška dokumenta i amandmansko djelovanje na predloge zakona prema nadležnim odborima Skupštine Crne Gore.

Svakako da posebno mjesto i značaj u sistemu ima Zakon o lokalnoj samoupravi. Aktivnosti na utvrđivanju Predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi su u toku i isti je u fazi usaglašavanja sa Sekretarijatom za zakonodavstvo. Vršeci misiju zastupnika interesa lokalne samouprave u Crnoj Gori, Zajednica opština je pripremila Izjašnjenje i dala predloge u odnosu na tekst Predlog Zakona.

Obezbjedenje obavljanja komunalnih djelatnosti je jedna od osnovnih obaveza i odgovornosti lokalne samouprave. Za uspješno funkcionisanje tog sistema pretpostavka je dobar normativni okvir kojim se uređuje ova oblast. Upravo zbog toga se nameće potreba hitnog donošenja krovnog zakona u ovoj oblasti – Zakona o komunalnim djelatnostima i Zakona o komunalnoj policiji.

Slijedeći potrebe i interese jedinica lokalne samouprave, a shodno stavovima organa Zajednice, predstavnici Zajednice opština su od Koordinacionog odbora za reformu lokalne samouprave i Savjeta za unapređenja poslovnog ambijenta, regulatornih i strukturnih reformi tražili da se ova dva zakona donesu u što kraćem roku, kako bi se zaokružio i obezbijedio adekvatan normativni okvir u komunalnoj oblasti.

Takođe, imajući u vidu da je Zakon o komunalnim djelatnostima u skupštinskoj proceduri od novembra 2011. godine, ukazano je na potrebu preispitivanja pojedinih odredaba Zakona o komunalnim djelatnostima i amandmanskog djelovanja od strane predlagača – Ministarstva održivog razvoja i turizma, kako bi se obezbijedila usaglašenost zakona sa propisima koji su u međuvremenu donijeti, odnosno utvrđeni od strane Vlade Crne Gore. Koordinacioni odbor za reformu lokalne samouprave i Savjet za unapređenja poslovnog ambijenta, regulatornih i strukturnih reformi podržali su ovaj zahtjev i, u tom pravcu, utvrdili određene obaveze za nadležne organe.

Nacrt Zakona o zaradama u javnom sektoru izazvao je posebnu pažnju jedinica lokalne samouprave i njihove asocijacije. Opšta je ocjena da se Nacrtom Zakona, u dijelu kojim se uređuju zarade u lokalnom sektoru, urušavaju ustavni principi na kojima počiva lokalna samouprava, kao i principi proklamovani Evropskom poveljom o lokalnoj samoupravi. Sve su ovo razlozi koji su opredijelili da se od strane jedinica lokalne samouprave i Zajednice opština daju primjedbe na rješenja u Nacrtu Zakona.

Na putu daljih reformi sistema lokalne samouprave u Crnoj Gori od posebnog značaja će biti aktivnosti na uspostavljanju održivog sistema finansiranja lokalne samouprave i donošenju izmjena i dopuna sistemskih propisa u ovoj oblasti - Zakona o finansiranju lokalne samouprave i Zakona o porezu na nepokretnosti, koje je planirano za IV kvartal ove godine.

Prva polovina ove godine obilježiće završetak projekata u 14 jedinica lokalne samouprave finansiranih iz sredstava Opštinskog razvojnog grant programa Evropske Unije. Tokom implementacije ovih projekata, lokalne samouprave su stekle značajno iskustvo u pripremi, finansijskom i projektnom upravljanju EU projektima, čime su ojačani kapaciteti na lokalnom nivou za pripremu i implementaciju ovakvih i sličnih projekata, što je od posebnog značaja u perspektivi pridruživanja Evropskoj uniji i jačanja apsorpcionih kapaciteta naše zemlje.

Da zaključim - proces reforme lokalne samouprave u Crnoj Gori mora imati za cilj jačanje lokalne samouprave koja će biti spremna da se, na načelima demokratije i decentralizacije vlasti, nosi sa izazovima koji se pred njom postavljaju, poštujući principe odgovornosti, efektivnosti i efikasnosti u zadovoljenju potreba građana na lokalnom nivou.

Refik Bojadžić,

Generalni sekretar Zajednice opština Crne Gore

Intervju sa Mijuškom Bajagićem, predsjednikom Opštine Plužine

1. Funkciju predsjednika Opštine Plužine obavljate od 1998. godine. Skupština opštine Vam je na prvoj sjednici održanoj nakon ovogodišnjih lokalnih izbora ponovo ukazala povjerenje i time ispoštovala volju građana. Koliko je, sa Vaše tačke gledišta, izazovno vršenje funkcije prvog čovjeka opštine?

Na lokalnim izborima u Plužinama održanim 25. maja Socijalistička narodna partija, čiji sam član od osnivanja i u dužem periodu član Glavnog odbora, izašla je samostalno na izbore i osvojila apsolutnu vlast. Od 30 odbornika u novoizabranoj Skupštini, SNP ima 17 odbornika, a 4 preostale partije i koalicije ukupno imaju 13 odbornika. Uspješno vršeći vlast u Opštini od 1998. godine, SNP je opravdala povjerenje građana i dobijala vlast na svim lokalnim izborima. Cijeneci rad lokalne uprave i saradnju sa Skupštinom Opštine, Partija je predložila da i u narednom četvorogodišnjem periodu obavljam funkciju predsjednika Opštine. Na konstitutivnoj sjednici održanoj 05.06. izabran sam za Predsjednika Opštine.

Obavljati funkciju Predsjednika Opštine u više mandata je posebna obaveza i odgovornost prema građanima. Potrebno je nastaviti sa stvaranjem uslova za korišćenje prirodnih resursa i povoljnog geografskog položaja Opštine, kako bi Opština postala atraktivna lokacija za život. Prioritetno ću se zalagati za dalje poboljšanje uslova za kvalitetniji život građana na ruralnom području Opštine.

2. Koliko se situacija u opštini Plužine izmijenila tokom trajanja Vaših mandata? Navedite nam par najznačajnijih aktivnosti koje su realizovane u proteklom periodu, a koje su unaprijedile uslove za život i rad građana ovog kraja?

U najkraćem, donešen je Prostorno urbanistički plan Opštine period do 2025. godine; donešen je Strateški plan razvoja Opštine period do 2017. godine; završena je rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnih puteva do svih mjesnih centara; izgrađeni su lokalni putevi do svih sela i u najvećem dijelu asfaltirani; uložena su značajna sredstva na izgradnji i uređenju opštinskog centra; poboljšano je vodosnabdijevanje uređenjem vodoizvorišta i izgradnjom vodovoda na ruralnom dijelu Opštine, kao i niz drugih aktivnosti kojima su se, svaka-ko, unaprijedili uslovi za život i rad građana na teritoriji naše Opštine.

3. Kao nosilac izvršne vlasti Opštine Plužine, na kojim ćete aktivnostima naročito insistirati u narednom četvorogodišnjem mandatu, kada su u pitanju razvojni i infrastrukturni projekti na ovom području?

Opština Plužine je šesta opština po površini u Crnoj Gori. U narednom periodu potrebno je poboljšanje kvaliteta međuopštinske putne infrastrukture. Prioritetno ću insistirati da se sredstvima iz budžeta Države i sredstvima dobijenim od Evropske Unije izvrši modernizacija regionalnog puta Plužine – Trsa – Žabljak i završetak durmitorskog kružnog prstena - dionica preko kanjona Sušice. Takođe, insistiraću da se izvrši rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta Bezuj - Dubrovsko, čime će se direktno povezati opštine Plužine i Šavnik. Potrebno je izvršiti i modernizaciju lokalnog puta Trsa – Crkvičko Polje – Šćepan Polje i prekatégorizaciju u regionalni putni pravac. Ovaj putni pravac će biti alternativni put magistralnom putu Plužine – Šćepan Polje, koji nije bezbjedan za saobraćaj i često je u zimskom periodu u prekidu zbog sniježnih usova, a i većih stijenjskih odrona.

Modernizacijom i izgradnjom ovih puteva obezbijediće se uslovi za razvoj durmitorskog područja; ostvariće se bolja povezanost i povećana bezbjednost učesnika u saobraćaju, kao i bolja saradnja stanovništva opština izradom zajedničkih strategija razvoja, posebno u zajedničkoj turističkoj ponudi i valorizaciji prirodnih ljepota durmitorskog područja. U narednom četvorogodišnjem periodu potrebno je izvršiti izgradnju regionalnog putnog pravca Plužine – Gacko (BiH), predviđenog Prostornim planom Crne Gore, čime će se uspostaviti prekogranična saradnja opština Plužine i Gacko.

4. Imajući u vidu prirodne potencijale Opštine Plužine, ugostiteljstvo, turizam i poljoprivreda će i u narednom periodu biti noseće grane privrednog razvoja Opštine. Koliko lokalna uprava pomaže razvoj ovih djelatnosti? Da li se preduzimaju stimulativne mjere radi unapređenja stanja u ovim djelatnostima na lokalnom nivou?

Opština Plužine je jedna od opština sa značajnim prirodnim resursima: poljoprivredni, vodni, šumski i turistički, koji se,

na žalost, nedovoljno koriste. Nadležnostima lokalne uprave i stimulativnim mjerama Opštine ne mogu se obezbjediti uslovi za adekvatno korišćenje i valorizaciju prirodnih resursa, bez posebnih mjera na nivou Države za razvoj sjevernog regiona Crne Gore.

5. Tendencija u najvećem broju opština, naročito sjevernog dijela Crne Gore, jeste odliv stanovništva. Opština Plužine je jedna od tri opštine sa najmanjim brojem stanovnika. Složićete se sa ocjenom da su odliv stanovništva i nezaposlenost najznačajniji problemi ovog područja. Da li se i koje mjere preduzimaju na lokalnom nivou na planu zadržavanja stanovništva?

U dužem periodu, problem Crne Gore je nedovoljno korišćenje prirodnih resursa i neravnomjeran razvoj regiona, posebno zaostajanje u razvoju sjevernog regiona, a što ima za posledicu migraciju stanovništva i u našoj Opštini. U okviru svoje nadležnosti, lokalna samouprava će Budžetom opredjeljivati sredstva za modernizaciju i održavanje lokalnih puteva; nastavićemo sa vodoistragama i poboljšanjem vodosnabdijevanja i izgradnjom vodovoda na seoskom području; nastavićemo sa oslobađanjem plaćanja poreza fizičkih lica na poljoprivredno i šumsko zemljište, stambene i pomoćne objekte na seoskom području Opštine.

Takođe, nastavićemo sa davanjem naknada za nezaposlene porodilje do navršene dvije godine života djeteta; stipendiraćemo i dalje najuspješnije studente, a nastavićemo sa obezbjeđivanjem obavljanja i finansiranja pripravnčkog staža visokoškolaca iz naše Opštine. I dalje ćemo učestvovati u organizovanju i dotaciji lokalnog saobraćaja. Stvaranjem adekvatnih uslova za poslovanje podstićemo razvoj malih i srednjih preduzeća i otvaranje novih radnih mjesta.

6. Za razliku od najvećeg broja jedinica lokalne samouprave u Crnoj Gori, Plužine važe za opštinu koja nema značajnijih problema u obezbjeđivanju sredstava za vršenje sopstvenih nadležnosti i plaćanje dospjelih obaveza. Dakle, nema problema sa ni sa dugom, niti sa neizmire-

nim obavezama, što je svakako za pohvalu. Možete li nam navesti glavne razloge za ovakvo stanje u budžetu Opštine?

Opština Plužine je od 1998. godine opoziciona opština i u određenom periodu nije bilo dobre saradnje sa državnim organima. Znajući da je to tako, Budžet smo planirali realno i nijesmo se kreditno zaduživali. Svih ovih godina nijesmo povećavali broj zaposlenih, niti računali na pomoć Države iz čijih bi sredstava ciklusno primali, otpuštali i isplaćivali otpremnine za višak zaposlenih.

7. Kada je u pitanju finansiranje lokalne samouprave, Opština Plužine je pokrenula i realizovala brojne projekte koji su se koofinansirali iz sredstava EU. Da li u Opštini postoji tim koji se bavi pripremom i realizacijom ovih projekata? Da li ste imali problema prilikom obezbjeđivanja koofinansirajućeg dijela neophodnog za završetak ovih projekata?

U odnosu na ukupno učešće sredstava EU u finansiranju projekata u Crnoj Gori i u odnosu na finansiranje projekata u drugim opštinama iz tih sredstava, ne možemo reći da su se u Opštini Plužine realizovali finansijski skupi projekti. Iz sredstava EU finansiran je jedan finansijski veći projekat - izgradnja lokalnog puta - dionica Trsa – Crkvičko Polje u dužini 7 km u iznosu cca 574.000,00€. Sada u Opštini imamo kadrove sa iskustvom koji mogu da se bave pripremom i realizacijom projekata. Za finansijski manje projekte koji su uglavnom realizovani u Opštini, nijesmo imali problema prilikom obezbjeđivanja koofinansirajućeg dijela neophodnog za završetak ovih projekata.

8. Kakvom ocjenjujete saradnju sa državnim organima i u čemu vidite posebno važnom njihovu ulogu? Kakva je saradnja sa Zajednicom opština i u kom pravcu vidite njenu ulogu u narednom periodu?

U zadnje vrijeme sa određenim državnim institucijama imamo dobru saradnju. Državni organi u ovom periodu imaju posebno značajnu ulogu, prije svega, u donošenju zakonske regulative za obezbjeđenje povoljnih uslova za ekonomski razvoj lokalnih samouprava, ravnomjeran razvoj regiona, a time i Države, kao i odgovarajuću zaštitu ekonomski ugroženog dijela stanovništva.

Saradnja Zajednice opština Crne Gore sa Opštinom je dobra. Mislim da takvo mišljenje imaju i predstavnici drugih opština. Potrebno je da u narednom periodu Zajednica opština obezbjedi kod državnih organa veći uticaj prilikom donošenja zakona koji utiču, prije svega, na rad i razvoj lokalnih samouprava, a što do sada nije bilo.

Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi

U procesu reformi sistema lokalne samouprave u Crnoj Gori, poseban značaj ima donošenje **Zakona o lokalnoj samoupravi**. Aktivnosti na utvrđivanju Predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi su u toku. Zakon se trenutno nalazi u fazi pribavljanja mišljenja Sekretarijata za zakonodavstvo.

Podsjećamo da su se, u fazi javne rasprave i nakon njenog sprovođenja, jedinice lokalne samouprave i Zajednica opština Crne Gore, preko Komisije za razvoj lokalne samouprave i Upravnog odbora Zajednice opština, izjasnili na Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi (novembar 2013. godine) i da su izjašnjenja dostavljena Ministarstvu unutrašnjih poslova.

U odnosu na Nacrt Zakona, u Predlogu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi sadržan je jedan dio odredbi koje se odnose na: **ukidanje organa, odnosno poslova i reorganizaciju lokalne uprave, zaštitu lokalnog službenika, odnosno namještenika koji je na raspolaganju, raspoređivanje lokalnog službenika, odnosno namještenika koji je na raspolaganju, prestanak radnog odnosa i pravo na otpremninu, prestanak mandata i razrješenje lica koje vrši poslove rukovodnog kadra u slučaju ukidanja organa lokalne uprave i dr.**, zbog čega je Komisija za razvoj lokalne samouprave insistirala da se konačni tekst Predloga Zakona, saglasno članu 122a Zakona o lokalnoj samoupravi, ponovo dostavi svim jedinicama lokalne samouprave na izjašnjenje.

Komisija za razvoj lokalne samouprave Zajednice opština, na sjednici održanoj u Podgorici 15. maja 2014. godine, razmotrila je **Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj**

samoupravi i dostavljena mišljenja jedinica lokalne samouprave na Predlog Zakona, pa je, povodom istog, pripremila Izjašnjenje koje je dostavljeno Ministarstvu unutrašnjih poslova.

Kada je riječ o predloženim odredbama koje su u najvećem dijelu bile predmet Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi od novembra 2013. godine, Komisija za razvoj lokalne samouprave ostala je pri **stavovima, prijedlozima i sugestijama datim u Izjašnjenju Komisije za razvoj lokalne samouprave broj: 03-797/13 od 26.11.2013. godine**, a koje je u cjelosti podržao **Upravni odbor Zajednice opština**.

U odnosu na pitanja sistemskog karaktera koja su od posebnog značaja za rad i funkcionisanje lokalne samouprave, Komisija za razvoj lokalne samouprave je u svom Izjašnjenju (br: 03-341/14 od 29.05.2014. godine) ukazala na potrebu njihovog drugačijeg regulisanja u zakonu.

Kada je riječ o **ovlašćenjima skupštine opštine da odlučuje o prenosu svih ili nekih svojinskih ovlašćenja na treća lica**, Komisija je mišljenja da je ove odredbe potrebno usaglasiti sa članom 29 stav 2 Zakona o državnoj imovini, kojim se propisuje da nepokretnim i pokretnim stvarima i drugim dobrima u državnoj imovini, na kojima određena svojinska ovlašćenja vrši opština, raspolaže nadležni organ opštine u skladu sa ovim

zakonom i statutom opštine. Obrađivač nije uzeo u obzir ni druge zakonske odredbe iz Zakona o državnoj imovini, član 4 stav 3, član 20 stav 3, član 25 stav 2, kao ni član 34 stav 3 i član 40, u pogledu raspolaganja imovinom putem neposredne pogodbe (eksproprijacija, legalizacija, dokompletiranje parcele), te razloge sadržane u Izjašnjenju Komisije za razvoj lokalne samouprave da je **potrebno ustanoviti podjelu nadležnosti između skupštine i predsjednika opštine za raspolaganje imovinom i utvrditi ovlašćenja predsjednika opštine za raspolaganje imovinom u slučajevima neposredne pogodbe**.

Komisija za razvoj lokalne samouprave smatra da treba zadržati sadašnje zakonsko rješenje kojim je propisano da skupština „**bira i razrješava predsjednika skupštine, predsjednika opštine i imenuje sekretara i članove radnih i savjetodavnih tijela**“, te da je zakonom neophodno utvrditi da „**Skupština može, za vršenje stručnih i administrativnih poslova, obrazovati službu skupštine**“.

Predlogom Zakona je predviđeno da kada predsjednik skupštine ne sazove sjednicu po potrebi, najmanje jednom u tri mjeseca, odnosno kada ne sazove sjednicu na zahtjev predsjednika opštine, jedne trećine odbornika i na inicijativu građana u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva, odnosno inicijative, sjednicu skupštine saziva predsjednik opštine u roku od 8 dana.

Ovu odredbu neophodno je dopuniti tako da **predsjednik opštine određuje odbornika koji će predsjedavati sjednicom skupštine opštine.**

Komisija je mišljenja da treba zadržati važeća zakonska rješenja koja se odnose na **način donošenja odluka od strane skupštine**, odnosno odluka o pitanjima o kojima skupština odlučuje većinom glasova ukupnog broja odbornika. U odnosu na **trajanje mandata sekretara skupštine opštine**, Komisija smatra da sekretara treba **imenovati na vrijeme od četiri godine.**

Neophodno je, takođe, zadržati važeće zakonsko rješenje kojim je propisano da **predsjednik opštine „imenuje i razrješava potpredsjednika opštine i glavnog administratora, uz saglasnost skupštine“**, dok je predložene odredbe koje se odnose na **razrješavanje predsjednika opštine za slučaj kada skupština ne usvoji godišnji izvještaj o njegovom radu** treba brisati. Radi obezbjeđivanja kontinuiteta u funkcionisanju jedinice lokalne samouprave, Komisija je zauzela stav da u Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi treba unijeti odredbu kojom će se utvrditi da **„Predsjednik opštine kome je istekao mandat, nastavlja da obavlja funkciju do izbora predsjednika, u skladu sa statutom“.**

Izmjenama i dopunama Zakona, u dijelu odredbi koje se odnose na lokalne službenike i namještenike, regulišu se pojedina pitanja iz oblasti službeničko namješteničkih odnosa u lokalnoj samoupravi. Međutim, članom 46 Predloga Zakona, bez obzira što se ta određena regulišu istim zakonom, upućuje se na shodnu primjenu odredaba propisa o državnim službenicima i namještenicima, što će stvoriti brojne probleme u primjeni.

Radi **cjelovitog uređivanja službeničko namješteničkih odnosa u lokalnoj**

samoupravi, jedinice lokalne samouprave i Zajednica opština, više puta su ukazivali obrađivaču na potrebu da se ova materija na potpun i konzistentan način uredi posebnim zakonskim propisom - Zakonom o lokalnim službenicima i namještenicima, kao i na to da se djelimičnim uređivanjem samo nekih pitanja iz ove oblasti, neće otkloniti dileme u vezi sa shodnom primjenom zakonskog propisa o državnim

službenicima i namještenicima.

Predlogom Zakona uvedene su odredbe koje se odnose na ukidanje organa lokalne uprave, dijela poslova i reorganizaciju, prava i obaveze lokalnih službenika i namještenika u ovim slučajevima, kao i imenovanih, odnosno postavljenih lica i predlažu ovlašćenja organa za upravljanje ljudskim resursima za utvrđivanje prava i obaveza lokalnih službenika i namještenika za vrijeme dok se nalazi na raspolaganju, kao i za donošenje rješenja o prestanku radnog odnosa za slučaj da za vrijeme trajanja raspolaganja ne budu raspoređeni.

Komisija smatra da **ovlašćenja za utvrđivanje prava i obaveza zaposlenih dok se nalaze na raspolaganju i ovlašćenja za donošenje rješenja o prestanku radnog odnosa**, a što proizilazi iz člana 4 stav 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima, **treba da su u nadležnosti starješine organa lokalne uprave** u kojem je službenik, odnosno namještenik zasnovao radni odnos, dok bi **organ za upravljanje ljudskim resursima** trebalo da obavlja poslove koji se odnose **na vođenje**

evidencije službenika na raspolaganju, da ispituje mogućnost njihovog raspoređivanja na slobodna radna mjesta, njihovo pozivanje na provjeru sposobnosti i dr.

Uz navedeno, ukazujemo da je ustanovljavanje organa za upravljanje ljudskim resursima u jedinicama lokalne samouprave u početnoj fazi. Izjednačavanje poslova ovih organa sa poslovima Uprave za kadrove Crne Gore, koja je zakonom ustanovljena kao specijalizovani organ, u najvećem broju jedinica lokalne samouprave zahtijevaju dodatno angažovanje jednog broja službenika u ovim organima, kako bi se ojačali njihovi kapaciteti i stvorili uslovi za vršenje svih vrsta novih poslova u ovoj oblasti.

Stoga predlažemo da se **preispitaju odredbe utvrđene Predlogom Zakona koje navedene lokalne organe obavezuju na vršenje poslova koji se odnose na kontrolu ispunjenosti uslova za zasnivanje radnog odnosa, obrazovanje komisije za provjeru sposobnosti, sprovođenje postupka obavezne provjere sposobnosti, sačinjavanje izvještaja o provjeri sposobnosti i druge poslove u vezi sa prethodnim pitanjima.** Naime, od ovog organa se može očekivati da u prvoj fazi preuzimanja poslova koji spadaju u domen upravljanja ljudskih resursa vrši poslove, i to: priprema posebnih programa stručnog usavršavanja i osposobljavanja, izrada kadrovskog plana, sprovođenje istraživanja potrebe za obukom lokalnih službenika i namještenika, učestvovanje u njihovom organizovanju, vođenje kadrovske evidencije, pripremanje akata iz nadležnosti skupštine i predsjednika opštine u ovoj oblasti, dok bi prethodne poslove na koje se ukazuje u Izjašnjenju Zajednice opština, do preuzimanja svih vrsta poslova koji čine ukupnost funkcije upravljanja ljudskim resursima, saglasno članu 77 Zakona o lokalnoj samoupravi, mogao da vrši starješina svakog organa lokalne uprave za svoje zaposlene.

Izjašnjenje na Nacrt Zakona o zaradama u javnom sektoru

Ministarstvo finansija pripremilo je *Nacrt Zakona o zaradama u javnom sektoru* i, u skladu sa zakonom utvrđenom obavezom, pokrenulo javnu raspravu. Komisija za razvoj lokalne samouprave Zajednice opština je, uzimajući u obzir dostavljena izjašnjenja jedinica lokalne samouprave, pripremila jedinstveno *Izjašnjenje*¹, usaglašeno sa članovima Komisije za finansiranje lokalne samouprave i isto dostavilo Ministarstvu finansija, kao obrađivaču.

Nacrtom Zakona, u dijelu koji uređuje zarade u lokalnom sektoru, po ocjeni Komisije, *urušavaju se ustavni principi na kojima počiva lokalna samouprava*, kao i *principi proklamovani Evropskom poveljom o lokalnoj samoupravi*. Pored toga, suprotno preporukama Evropske unije, Nacrtom Zakona *državna vlast se do krajnosti centralizuje, a jedinice lokalne samouprave stavljaju pod direktno starateljstvo centralnih vlasti*.

Odredbama Nacrta, u dijelu koji se odnosi na lokalnu samoupravu se, bez izuzetka, oduzima samostalnost lokalne samouprave u raspolaganju sredstvima budžeta i utvrđivanju i vođenju politike zarada, kao važnog aspekta politike upravljanja ljudskim resursima. Osim toga, primjenom različitih kriterijuma na državnom i lokalnom nivou na štetu lokalne samouprave u svakom aspektu koji tretira ovaj Nacrt, potencira se centralizacija državne vlasti, minorizuje uloga lokalne samouprave, dovodi u pitanje ravnopravnost građana pred Ustavom i zakonom, što dovodi u pitanje ostvarivanje Ustavom zajemčenog prava na lokalnu samoupravu.

Zajednica opština Crne Gore ne spori potrebu utvrđivanja minimuma i maksimuma sredstava za zarade u lokalnom sektoru imajući u vidu ekonomske uslove u kojima funkcioniše najveći broj jedinica lokalne samouprave. Međutim, polazeći od ključnih principa o autonomiji lokalne samouprave, neophodno je da se ova pitanja regulišu posebnim zakonom kojim bi se uredile zarade lokalnih funkcionera, lokalnih službenika i namještenika i zaposlenih u javnim službama čiji je osnivač opština, zavisno od njihove solventnosti.

Pored ovih načelnih primjedbi, Izjašnjenje sadrži i brojne pojedinačne primjedbe i sugestije koje imaju za cilj otklanjanje pravnih praznina u Nacrtu Zakona.

Nacrtom Zakona nije data adekvatna *formulacija zaposlenih u lokalnom sektoru* - izostavljeni su zaposleni u službama

koje su dio organizacije lokalne uprave (Komunalna policija, Služba zaštite, Služba unutrašnje revizije, Centar za informacioni sistem), kao i stručne službe utvrđene Zakonom o lokalnoj samoupravi i Odlukom o organizaciji i načinu rada lokalne uprave pojedinih opština (Služba glavnog administratora, Služba menadžera, Služba za zajedničke poslove).

Radi obezbjeđenja pravne sigurnosti, Zakonom je *neophodno propisati sva zvanja u lokalnom sektoru* koja Nacrtom nijesu obuhvaćena (starješina posebne službe, starješina stručne službe, pomoćnik starješine posebne službe, pomoćnik starješine stručne službe, menadžer, savjetnik predsjednika opštine, sekretar skupštine i sl.), te ih gradirati u zavisnosti od djelokruga i propisane odgovornosti.

Zakonom o zaradama u javnom sektoru neophodno je *utvrditi odredbe kojima će se propisati da se sredstva za zarade, naknade zarada i druga primanja zaposlenih u ustanovama i privrednim društvima čiji je osnivač opština obezbjeđuju iz, pored prihoda koje ostvare obavljanjem djelatnosti, kako je to predviđeno Nacrtom Zakona, i iz budžeta lokalne samouprave*. Ovo naročito imajući u vidu da se ustanove neposredno finansiraju iz budžeta lokalne samouprave, i što one ili uopšte ne ostvaruju ili ostvaruju prihode koji nijesu dovoljni za isplatu njihovih zarada. Isti je slučaj i sa pojedinim privrednim društvima čiji je osnivač opština.

Zakonom je potrebno na *identičan način urediti uslove za smanjenje ili povećanje sredstava za zarade na državnom i lokalnom nivou*. Nije pravično omogućiti državi da poveća sredstva za zarade zaposlenih u uslovima kada ima neizmirene dugove prema jedinicama lokalne samouprave, a istu mogućnost uskratiti lokalnoj samoupravi. Takođe, na identičan način treba *propisati uslove za utvrđivanje varijabilnog dijela zarade na državnom nivou*, kao što je to

¹ <http://www.uom.co.me/wp-content/uploads/2014/04/IV-IZJASNJENJE-KOMISIJE-ZA-RAZVOJ-LOKALNE-SAMOUPRAVE-ZOCG-A.pdf>

učinjeno na lokalnom nivou (prezaduženost države i poreska i druga dugovanja prema jedinicama lokalne samouprave).

Komisija za razvoj lokalne samouprave je mišljenja da je ovim zakonom potrebno obezbijediti **socijalnu sigurnost zaposlenih na način utvrđivanja da se zarada zaposlenom isplaćuje jedanput mjesečno**, do desetog u mjesecu. Takođe, Zakonom o zaradama u javnom sektoru neophodno je propisati odredbe po kojima će se **dodatak po času na osnovnu zaradu za rad noću, na dan državnih i vjerskih praznika i prekovremeni rad utvrditi u iznosu kako je tu propisano Opštim kolektivnim ugovorom**, a ne u mnogo nižem iznosu, kako je to Nacrtom Zakona utvrđeno. Isti princip treba primijeniti i u odnosu na **visinu zarade pripravnika**.

Ograničavanje ostvarivanja prava na dodatak na zaradu za rad noću, na dan državnih i vjerskih praznika i prekovremeni rad u procentu najviše do 40% visine osnovne zarade, u suprotnosti je sa članom 64 Ustava CG kojim je propisano da zaposleni imaju pravo na odgovarajuću zaradu, koja se predloženom odredbom povređuje. Neustavnost ovog Zakona, u smislu ravnopravnosti građana pred Ustavom i zakonom, prisutna je i kod propisivanja odredbi koje se odnose na **uvećanje osnovne zarade za svaku započetu godinu radnog staža, koje je utvrđeno u nižem procentu od procenta propisanog Opštim kolektivnim ugovoru**.

Značajan broj primjedbi se odnosi na odredbe kojima se propisuje neophodnost pribavljanja saglasnosti Vlade, odnosno nadležnog državnog organa, u vezi sa regulisanjem pitanja koja su, po prirodi stvari, u isključivoj nadležnosti lokalne samouprave, čime se u potpunosti urušava njihova Ustavom i zakonom zajemčena autonomija.

Nacrt Zakona o zaradama u javnom sektoru je predvidio obavezu **pribavljanja saglasnosti Ministarstva finansija na utvrđivanje koeficijenata na lokalnom nivou**, što je potpuno neopravdano i neprihvatljivo budući da se koeficijenti propisuju zakonom čija je primjena obavezna, te da je Zakonom o

lokalnoj samoupravi već propisan način vršenja spoljnog nadzora nad radom lokalne samouprave. Pored toga, Nacrtom Zakona **nije utvrđen koeficijent za predsjednika skupštine opštine, potpredsjednika opštine i glavnog administratora** koji su, kao lokalni funkcioneri, utvrđeni članom 86 Zakona o lokalnoj samoupravi, a nijesu regulisana ni pitanja u vezi sa **pravima funkcionera koji funkciju obavljaju volonterski**.

Potpuno je **neopravdano i neprihvatljivo da se koeficijent za utvrđivanje zarade za gradonačelnika i predsjednika opštine utvrđuje isključivo u zavisnosti od broja stanovnika jedinice lokalne samouprave**. Naime, pored ovog kriterijuma morali bi se uzeti u obzir i drugi kriterijumi, kao što su: površina i razućenost jedinice lokalne samouprave, stanje razvijenosti jedinice lokalne samouprave, kao i stvarne potrebe stanovnika za određenim uslugama na području jedinice lokalne samouprave.

Osim toga, Nacrtom Zakona koeficijent predsjednika opštine koja ima do 10.000 stanovnika (koeficijent 15,00) izjednačen je sa koeficijentom starješine samostalnog organa uprave u toj opštini, starješine službe, odnosno sa koeficijentom sekretara generalnog direktora u ministarstvu i sl., što je apsolutno neprihvatljivo kada se ima u vidu zakonom utvrđena odgovornost predsjednika opštine kao izvršnog organa lokalne samouprave. Ovakvo rješenje, između ostalog, dovelo bi do toga da se ostalim lokalnim funkcionerima (potpredsjednik opštine, glavni administrator) smanje koeficijenti u odnosu na koeficijent predsjednika opštine, što bi značilo da bi isti bili manji od koeficijenta koji se predlaže za starješinu organa lokalne uprave i rukovodioca službe, a što je apsurdno.

Budući da predsjednik opštine daje saglasnost na akte o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji javnih službi čiji je osnivač opština, kao i da nadzor nad istim vrše opštine, po prirodi stvari, zakonom je neophodno utvrditi da **saglasnost na zarade rukovodećih lica ovih službi daje predsjednik opštine**, a ne Vlada, kako je to utvrđeno Nacrtom Zakona. Pri tome, neprihvatljivo rješenje prema kome rukovodioci usta-

nova i privrednih društava na državnom i lokalnom nivou, primjenom ovakve odredbe, imaju veću zaradu od zarade predsjednika opštine, drugih lokalnih funkcionera, kao i od starješina organa uprave.

Komisija za razvoj lokalne samouprave smatra da *nije opravdano ograničavanje prava na naknadu za članstvo u komisi-*

jama, savjetima, radnim tijelima i drugim oblicima rada, iz razloga što ovaj oblik angažovanja i rada podrazumijeva stručnost i odgovornost, pa bi isključivanje prava na naknadu određenim ili svim navedenim kategorijama dovelo članove komisija, savjeta, radnih tijela i drugih oblika rada u neravnopravan položaj i uticalo na kvalitet obavljenih zadataka. Zbog istovjetnih kompetencija, znanja i vještina ekspertskog kadra od posebnog interesa za lokalnu upravu, Zakonom o zaradama u javnom sektoru je neophodno utvrditi pravni osnov da skupština opštine svojim propisom utvrdi prava na njihovu naknadu na lokalnom nivou.

Nacrtom Zakona *nije propisana nadležnost za donošenje rješenja za neke elemente zarade koji se odnose na: specijalni dodatak, dodatak za obavljanje poslova na određenim*

radnim mjestima i sl., a nejasno je da li posebna zarada predstavlja sastavni dio osnovne zarade, kako je to precizno propisano Opštim kolektivnim ugovorom.

Takođe, nije utvrđena *nadležnost za vođenje centralne evidencije o zaradama na lokalnom nivou*, koju treba propisati organu lokalne uprave nadležnom za poslove budžeta, u skladu sa propisom ministarstva kojim se uređuje bliži sadržaj i način vođenja te evidencije. Radi stvaranja neophodne distinkcije u odnosu na nadležnosti upravnog inspektora, neophodno je utvrditi i *precizna ovlašćenja budžetskog inspektora u vršenju inspekcijskog nadzora*.

Zakonom o zaradama u javnom sektoru potrebno je *precizno propisati zakonske, druge propise i kolektivne ugovore koji se imaju usaglasiti sa ovim zakonom i preispitati rok od 90 dana za njihovo usaglašavanje*. Nacrtom Zakona je izostavljena obaveza stavljanja van snage odgovarajućih odredaba Zakona o lokalnoj samoupravi, Uredbe o zvanjima lokalnih službenika i namještenika i uslovima za njihovo vršenje.

Ovo su samo neke od primjedbi i sugestija na Nacrt Zakona o zaradama u javnom sektoru koje je Zajednica opština Crne Gore dostavila Ministarstvu finansija na dalje razmatranje.

Održana XI sjednica Nacionalnog savjeta za obuku u lokalnoj samoupravi

U Podgorici je **02. 04. 2014.** godine održana XI sjednica Nacionalnog savjeta za obuku u lokalnoj samoupravi. Sjednicom Savjeta je predsjedavao **Branislav Đuranović**, Predsjednik opštine Danilovgrad.

Sjednici su prisustvovali: **Jadranka Vojinović**, državna sekretarka Ministarstva unutrašnjih poslova, **Miodrag Kanakraš**, Predsjednik opštine Tivat, **Veselin Vukčević**, direktor Direktorata za državnu upravu i lokalnu samoupravu,

Svetlana Vuković, direktorica Uprave za kadrove, **Jadranka Đurković**, pomoćnica direktorice Uprave za kadrove, **Ljubinka Radulović**, pomoćnik Generalnog sekretara Zajednice opština, **Blaženka Dabanović**, načelnica sektora za planiranje obuka u Upravi za kadrove i **Peter Miklič**, ekspert angažovan na projektu LOGINTS.

Savjet je usvojio Izvještaj o obukama u lokalnoj samoupravi u 2013. godini i donio Plan obuka za lokalnu samoupravu za period april-jul 2014.godine. Na sjednici su razmatrani Nacrt Strategije za profesionalni razvoj lokalnih službenika i namještenika u Crnoj Gori 2014-2018. godine i Akcioni plan za sprovođenje Strategije za profesionalni razvoj lokalnih službenika i namještenika u Crnoj Gori 2014-2015. godine, koje su zajedno pripremili predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova, Zajednice opština Crne Gore, Uprave za kadrove i jedinica lokalne samouprave, u saradnji sa ekspertima angažovanim na projektu LOGINTS. Navedeni dokumenti su dobili podršku od Nacionalnog savjeta za obuku u lokalnoj samoupravi.

Upravljanje ljudskim resursima u javnoj upravi

Zajednica opština i Uprava za kadrove su 11. aprila 2014. godine u Danilovgradu (Regionalna škola za državnu upravu – ReSPA), uz podršku projekta **LOGINTS** – „Podrška implementaciji Nacionalne trening strategije za lokalnu samoupravu“ i **AAM** – „Podrška Upravi za kadrove“, organizovali završnu konferenciju pod nazivom „**Značaj upravljanja ljudskim resursima u javnoj upravi u Crnoj Gori**“.

O značaju upravljanja ljudskim resursima u javnom sektoru, govorili su **Jadranka Vojinović**, državna sekretarka Ministarstva unutrašnjih poslova, koja je i otvorila konferenciju, zatim **Andre Lis**, šef operativnog sektora delegacije EU, **Svetlana Vuković**, direktorica Uprave za kadrove, **Refik Bojadžić**, Generalni sekretar Zajednice opština i **Suad Musić**, direktor Regionalne škole za državnu upravu, ReSPA.

Govornici su se saglasili da proces reforme javne uprave, između ostalog, treba usmjeriti i ka unapređenju službeničkog sistema kroz dalji razvoj i jačanje upravljanja ljudskim resursima, izgradnji merit sistema kod zapošljavanja i napredovanja, ispunjavanju preduslova za angažovanje kadrova koji posjeduju visok stepen sposobnosti, znanja i kompetencija, adekvatnom kadrovskom planiranju i uspostavljanju i unaprijeđenju evidencija koje obezbjeđuju analitičko praćenje primjene propisa radi unapređivanja kadrovske politike, kako na centralnom, tako i na lokalnom nivou. Samo ovako organizovana javna uprava će biti u stanju da odgovori izazovima koji proces pristupanje Evropskoj uniji postavlja pred Crnom Gorom.

Refik Bojadžić, Generalni sekretar Zajednice opština Crne Gore je, između ostalog, naglasio da savremeni sistemi lokalne samouprave zahtijevaju moderan pristup u upravljanju ljudskim resursima i stvaranje organizacije u kojoj zaposleni žele da rade, da se prilagođavaju promjenama, da pružaju usluge prema potrebama građana i da postižu najbolje re-

zultate. Radi ostvarivanja ovih ciljeva neophodno je utvrditi odgovarajući pravni i institucionalni okvir u lokalnoj samoupravi i izvršiti promjene u politici upravljanja ljudskim resursima na lokalnom nivou, što je jedan od ključnih preduslova za jačanje administrativnih kapaciteta na lokalnom nivou, i za prilagođavanje rada lokalne samouprave potrebama građana i drugih subjekata koji djeluju i posluju na njenom području.

Generalni sekretar Bojadžić je, takođe, govorio i o uključenosti Zajednice opština Crne Gore u pripremi Strategije za profesionalni razvoj lokalnih službenika i namještenika i uspostavljanje pravnog okvira za upravljanje ljudskim resursima u lokalnoj samoupravi, kao i o značaju realizacije aktivnosti u okviru projekta „LOGINTS“ za jedinice lokalne samouprave. Nakon uvodnih obraćanja, na konferenciji su predstavljene aktivnosti koje su realizovane u okviru projekata **LOGINTS** – „Podrška implementaciji Nacionalne trening strategije za lokalnu samoupravu“ i **AAM** – „Podrška Upravi za kadrove“, a koji će doprinijeti uspostavljanju standarda u oblasti upravljanja ljudskim resursima. Aktivnosti, kao i konkretne rezultate i dostignuća projekata, predstavili su ispred LOGINTS projekta **Džim Bads**, vođa tima i **Peter Miklič**, viši savjetnik za obuku, a ispred projekta AMM, **Zoltan Kisfaludi**, član projektnog tima i **Kaido Pabusk**, ekspert na IPA projektu.

Nakon predstavljanja rezultata oba projekata, treneri Uprave za kadrove i Zajednice opština Crne Gore, koji su prošli Program obuke trenera (ToT program) su na specifičan način prezentovali osnovne principe upravljanja ljudskim resursima i važnost povezanosti svih subjekata uključenih u procesu reformi javne uprave. Trenerima su na kraju konferencije dodijeljeni sertifikati za uspješno završen trening program za sticanje trenerskih vještina. Ovaj program su završili: **Ivana Jovanović** (Državna revizorska institucija), **Boban Šaranović** (Polijska akademija Danilovgrad), **Danka Četković** (Zavod za zapošljavanje), **Mihailo Volkov** (Vlada Crne Gore), **Sne-**

žana Radović (Vrhovni sud Crne Gore), **Vesna Bula-tović** (Zavod za školstvo), **Žarko Ivanović** (Merkator Crna Gora), **Mišela Manojlović** i **Mir-jana Nikić** (Glavni grad Podgorica) **Zoran Rakočević** (Opština Kolašin), **Goran Božović** i **Jovanka Laličić** (Opština Tivat), **Darko Mrvaljević** (Opština Danilovgrad), **Biljana Pinjatić** (Opština Nikšić) i **Bojana Laković** (LOGINTS projekat).

Amandmani na Predlog Zakona o komunalnoj policiji

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 29.05.2014. godine utvrdila **Predlog Zakona o komunalnoj policiji** i isti dostavila Skupštini Crne Gore na razmatranje i donošenje.

Polazeći od svoje uloge i utvrđenih zadataka kao zastupnika interesa lokalne samouprave pred državnim organima, Zajednica opština Crne Gore razmotrila je Predlog Zakona i pripremila **Amandmane** (ukupno 21) koji su dostavljeni **Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu Skupštine Crne Gore**.

Da bi se spriječio očigledan sukob nadležnosti komunalne policije i komunalne inspekcije u jedinicama lokalne samouprave, amandmanima se predlaže **razgraničenje poslova komunalnog policajca**, kao operativnih poslova koji se obavljaju sa IV stepenom kvalifikacije obrazovanja, u odnosu na stručne **poslove komunalnog inspektora**, sa VIII stepenom kvalifikacije obrazovanja. Amandmanima se inspekcijски poslovi stavljaju u nadležnost komunalne policije, budući da predstavljaju sastavni dio jedinstvenog procesa nadzora. U tom procesu uloga komunalnog policajca mora biti operativna, a uloga komunalnog inspektora stručna, sve u cilju uspostavljanja i održavanja komunalnog reda.

Zakonom o komunalnoj policiji **neophodno je otkloniti sukob u zakonu koji se odnosi na ovlašćenja komunalnog policajca i komunalnog inspektora** prilikom zaustavljanja i privremenog isključenja vozila iz saobraćaja čiji je vozač zatečen u vršenju prekršaja iz nadležnosti komunalne policije, odnosno prilikom vršenja komunalnog nadzora prilikom pregleda objekata i prostorija, zemljišta, opreme i uređaja, sredstava za rad i drugih predmeta, proizvoda koji se stavljaju u promet i kontrolu vršenja prometa robe i pružanja usluga.

Predlogom Zakona, za koje odredbe su podnijeti amandmani, komunalni policajac preuzima ovlašćenja inspektora koja su kao takva već utvrđena u članu 14, stav 1, tačka 1 Zakona o inspekcijskom nadzoru.

Iz istih razloga je podnijet i amandman kojim se predlaže **brisanje odredaba** Predloga Zakona kojima je utvrđeno da će u vršenju poslova iz svoje nadležnosti komunalni policajac privremeno oduzeti predmete u slučajevima i na način propisan zakonom kojim se uređuje inspekcijски nadzor, kao i za postupanje sa predmetom koji je ostavljen na mjestu prekršaja, takođe u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspekcijски nadzor.

Članom 11 Predloga Zakona propisano je da u primjeni ovlašćenja prema maloljetnicima, komunalni policajac primjenjuje posebna znanja iz oblasti prava djeteta i postupa u skladu sa propisima kojima se uređuje **postupanje prema maloljetnicima**. Opseg ove odredbe je potrebno **proširiti i na komunalnog inspektora**.

Predlogom Zakona propisano je da načelnik komunalne policije, šef područne službe iz člana 34 ovog zakona i komunalni policajac, prilikom vršenja poslova iz svoje nadležnosti, nose uniformu, odnosno imaju službenu legitimaciju koju pokazuju prije primjene ovlašćenja na zahtjev lica prema kome se ovlašćenje primjenjuje.

Međutim, **područna služba kao organizaciona jedinica** ne postoji u lokalnoj upravi i kao takva je vezana za unutrašnju organizaciju organa državne uprave. Utvrđivanje organizacije i načina rada lokalne uprave na lokalnom nivou je u isključivoj nadležnosti predsjednika opštine, odnosno Gradonačelnika Glavnog grada. Dodatno, utvrđivanje obaveze Glavnog gra-

da da u svojoj organizaciji uprave utvrdi **područnu jedinicu komunalne policije za područje gradske opštine** predstavlja povredu autonomije opštine, jer poslove komunalne policije na području gradske opštine Gradonačelnik može organizovati na način na koji organizuje obavljanje drugih poslova iz svoje nadležnosti izvan sjedišta organa uprave.

Zajednica opština je podnijela i amandman kojim će se **propisati rok** u kome su organi državne uprave, organi lokalne uprave, javne službe i drugi subjekti, dužni da **komunalnoj policiji** dostave podatke neophodne za vršenje njenih poslova. Izostavljanje propisivanja roka za posledicu će imati relativizovanje ove obaveze koja je, na osnovu dosadašnje prakse, često rezultirala obustavljanjem postupaka inspekcijuskog nadzora zbog nemogućnosti obezbjeđenje potrebnih podataka od strane organa državne uprave, prvenstveno podataka iz Centralnog registra stanovništva.

Zajednica opština je mišljenja da davanje ovlašćenja komunalnom policajcu da upotrebi sredstva prinude kada odbija istovremeni protivpravni napad od drugog, stvara se **sukob nadležnosti sa policijom**, budući da u slučaju odbijanja od drugog istovremenog protivpravnog napada, kako je to ovim članom propisano, nije riječ o održavanju komunalnog reda, već o javnom redu i miru, odnosno krivičnom djelu ili prekršaju za koje nije nadležna komunalna policija, bez obzira na mjesto izvršenja radnje.

Predlogom Zakona o komunalnoj policiji je utvrđen je broj komunalnih policajaca koji je doveden u vezu sa brojem stanovnika, razuđenošću naselja, gustom naseljenosti, i dr. Takođe, propisano je da se prilikom određivanja broja komunalnih policajaca pribavlja saglasnost Ministarstva. Ovakva odredba predstavlja povredu Ustavom zajamčenog prava opštine na autonomiju i stvara rizik obezbjeđenja likvidnosti budžeta većih opština, naročito imajući u vidu obavezu racionalizacije broja zaposlenih u jedinicama lokalne samouprave, predviđenu nacionalnom strategijom reorganizacije u javnom sektoru i akcionim planovima za njenu realizaciju. Za-

jednica opština je podnijela amandman kojim se omogućava svakoj opštini da **riješiti pitanje broja komunalnih policajaca u skladu sa svojim potrebama i mogućnostima**.

Takođe, amandmani su podnijeti i na odredbe Predloga Zakona koje se odnose na: utvrđivanje broja komunalnih policajaca u područnim organizacionim jedinicama komunalne policije u gradskoj opštini; uslove za šefa područne jedinice komunalne policije i odgovornost za svoj rad i rad područne jedinice; posebne uslove za zasnivanje radnog odnosa načelnika komunalne policije, šefa područne jedinice i komunalnog policajca, i dr.

U cilju povećanja nivoa stručnosti i kvaliteta obavljanja poslova komunalne policije, podniet je amandman na član 41 Predloga Zakona kojim je predloženo da se **stručno osposobljavanje** sprovodi najmanje jednom godišnje, da programom stručnog osposobljavanja budu obuhvaćeni i komunalni inspektori. Ovo naročito imajući u vidu obavezu poznavanja svih oblasti koje su u nadležnosti komunalne policije. Sredstva budžeta Crne Gore su predložena kao izvor sredstava za finansiranje stručnog osposobljavanja, budući da odnosni troškovi prevazilaze mogućnosti opština, naročito imajući u vidu sve veći broj izvornih prihoda opštine koji se posljednjih godina zakonima oduzimaju te ugroženu likvidnost lokalnih budžeta u odnosu na servisiranje njenih zakonskih i ugovornih obaveza.

Zajednica opština je zauzela stav da je neophodno izvršiti izmjene odredaba Predloga Zakona koje se odnose na **nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada komunalne policije** i isti utvrditi kao **nadležnost predsjednika opštine**. Budući da komunalna policija obavlja poslove u različitim oblastima, zakonima kojima su uređene te oblasti već su propisani organi koji vrše nadzor nad njihovim sprovođenjem. Ovo je dio amadmana koji je proslijeđen Skupštini Crne Gore, odnosno nadležnom Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu, kao i obrađivaču zakona Ministarstvu unutrašnjih poslova, na dalje razmatranje.

Strategija regionalnog razvoja Crne Gore za period 2014-2020. godina

Vlada Crne Gore je na sjednici od 26.06.2014. godine usvojila **Strategiju regionalnog razvoja Crne Gore za period 2014-2020. godina** čiji je cilj postizanje ravnomjernijeg rasta i razvoja svih jedinica lokalne samouprave i regiona, zasnovanog na konkurentnosti, inovativnosti i novom zapošljavanju.

Ministarstvo ekonomije je, kao obrađivač, prije utvrđivanja konačnog teksta Strategije, pokrenulo javnu raspravu o Nacrtu Strategije regionalnog razvoja Crne Gore 2014-2020. godine, u kojoj je **Zajednica opština Crne Gore** uzela učešće i pripremila odgovarajuće **Mišljenje**.

Imajući u vidu postignute rezultate implementacije Strategije regionalnog razvoja Crne Gore za period 2010-2014. godina, jasno proizilazi potreba daljeg unapređenja cjelokupnog mehanizma funkcionisanja i ostvarivanja politike regionalnog razvoja, o čemu se vodilo računa prilikom pripreme Strategije regionalnog razvoja 2014-2020. godine, što daje poseban značaj ovom dokumentu.

S obzirom na raspoložive resurse koji su evidentni u svim regionima, po mišljenju Zajednice opština, posebnu pažnju u daljem unapređenju regionalnog razvoja treba posvetiti održivom razvoju zasnovanom na razvoju i unapređenju strateških grana razvoja, kakve su: **poljoprivreda i ruralni razvoj, šumarstvo, energetika, saobraćajna infrastruktura, životna sredina, itd.** Razvoj ovih grana je od neprocjenljivog značaja naročito za **sjevni region**, čijem je razvoju u narednom periodu neophodno posvetiti mnogo više pažnje u odnosu na dosadašnje aktivnosti preduzete na tom planu.

Generalna primjedba koju je Zajednica opština dala na Nacrt Strategije regionalnog razvoja Crne Gore odnosi se na koncepciju koja je, u najširem smislu, zamišljena kao analitički pregled dosadašnjih aktivnosti u različitim oblastima koje imaju uticaj u realizaciji mjera i aktivnosti utvrđenih u Zakonu o regionalnom razvoju. Takav koncept regionalnog razvoja je bilo potrebno unaprijediti kako bi se obezbijedilo smanjivanje regionalnih razlika, što se posebno odnosi na **pozitivnu afirmaciju sjevernog regiona** sa najvećim prirodnim resursima i najvećim posljedicama demografskih kretanja u posljednjoj deceniji.

Zajednica opština je dala primjedbu i na predloženi **način osnivanja regionalne razvojne agencije/centra**. Polazeći

od ustavno pravnog okvira Crne Gore, koji osim jedinica lokalne samouprave ne prepoznaje druge oblike administrativnih jedinica sa zakonom utvrđenim nadležnostima i poslovima koje vrši, osnovano se nameće dilema da li u pravnom prometu, u bilo kom obliku osnivanja - formiranja takve agencije ili centra, može da egzistira naziv "regionalna".

Kada je riječ o **pravnom okviru koji će definisati međuopštinsku saradnju** nakon usvajanja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi, kroz mehanizme međuopštinske saradnje će biti dovoljan da u nekom od oblika međuopštinske saradnje jedinice lokalne samouprave ostvaruju svoje

interese u regionima u kojima se nalaze. Da li će jedinice lokalne samouprave prepoznati takvu potrebu, treba ostaviti njima na procjenu i ne treba ovakav okvir utvrđivati u Strategiji regionalnog razvoja. Ministarstvo ekonomije je, prilikom utvrđivanja konačnog teksta Strategije, ovu primjedbu Zajednice opština prihvatilo.

Takođe, Zajednice opština smatra da bi formiranje timova za izradu i implementaciju IPA projekata u okviru institucije menadžera u svakoj jedinici lokalne samouprave svakako doprinijelo bržem regionalnom razvoju. Na ovakav način bi se stvorila kvalitetna kadrovska osnova sposobna da privuče adekvatan iznos sredstava neophodan za realizaciju projekata, što svakako može doprinijeti unapređenju razvoja jedinica lokalne samouprave, a samim tim i regiona, odnosno države.

Ministarstvo ekonomije je ovakav prelog prihvatilo u dijelu 1.4.2. u okviru koga je predloženo je jedinicama lokalne samouprave da, u cilju jačanja kapaciteta apsorpcije sredstava iz EU fondova, razmotre inicijativu za „**formiranje timova za izradu i implementaciju IPA projekata u okviru institucije menadžera**“. Kako je donošenje odluke o načinu organizacije i sistematizacije radnih mjesta u nadležnosti lokalne samouprave, one će se samostalno opredijeliti u odnosu na formiranje ovakvih timova, zavisno od prepoznavanja potrebe za njihovim formiranjem.

Prihvaćen je i predlog da se u Strategiju regionalnog razvoja Crne Gore uvrsti i **inicijativa za formiranje „revolving fonda“**, kao snažnog mehanizma od značaja za sve lokalne samouprave za privlačenje sredstva EU, a naročito za opštine na sjeveru zemlje koje imaju ograničeni finansijski kapacitet.

Ovakav predlog Zajednice opština nalazi utemeljenje u činjenici da značajan broj opština (naročito sa sjevera države) nema dovoljno finansijskih kapaciteta za koфинansiranje i predfinansiranje EU projekata. Kao što je poznato, prema pravilima EU u sprovođenju grant projekata, korisnici grantova mogu dobiti predfinansiranje u visini od 90% troškova projekta, a preostalih 10% se dobija nakon odobrenja završnog izvještaja projekta. Kako bi pripremili završni izvještaj, korisnici granta treba da pripreme i finansijski izvještaj koji je odobren od strane ovlaštenog revizora, a koji uključuje sve troškove projekta, kao i dokaze da su svi ti troškovi plaćeni. U suprotnom, može doći do neželjenog zahtjeva EU da opštine vrate novac koji su prethodno dobili.

Uspostavljanje ovakvog mehanizma je veoma važno za Crnu Goru u perspektivi pridruživanja Evropskoj uniji, gdje u sprovođenju politike ekonomske i socijalne kohezije EU, lokalne samouprave imaju veoma važnu ulogu u stvaranju dobrog apsorpcionog kapaciteta.

Zajednica opština smatra da efikasnijoj realizaciji Strategije regionalnog razvoja doprinijele svakako i izmjene i dopune Zakona o lokalnoj samoupravi i Zakon o regionalnom razvoju koji se u djelovima odnose na pojedinosti koje se predlažu ovom strategijom, što je Ministarstvo ekonomije prihvatilo i uvrstilo u okviru prioritetne oblasti razvoja u Crnoj Gori „Konkurentnost i inovacija“, pod prioritetom „Jačanje finansijske podrške opštinama i MSP na njihovoj teritoriji“, definisanjem mjere: **“Unapređenje pravnog okvira za međuopštinsku saradnju kroz izmjene i dopune Zakona o lokalnoj samoupravi i Zakona o regionalnom razvoju”**.

Takođe, na predlog Zajednice opština da se u listu nacionalni strateških dokumenata na kojima se bazira Strategija doda i **Strategija razvoja međuopštinske saradnje sa Akcionim planom za njeno sprovođenje za 2014-2016. godinu**, Obradivač je u rezimeu Strategije naglasio da je za unapređivanje sistema koordinacije u realizaciji politike regionalnog razvoja, „Jačanje međuopštinske saradnje“, vrlo važna za realizaciju razvojnih projekata na nivou regiona, a naročito na sjeveru.

Pored navedenih predloga, Zajednica opština je dala primjedbe na neuključivanje prihoda od **prireza porezu na dohodak fizičkih lica** prilikom računanja budžetskih prihoda jedinica lokalne samouprave, a naročito na model po kojem se **ulaganje u regionalni razvoj mjeri po glavi stanovnika**. Naime, podaci koji se po tom modelu dobijaju mogu biti vrlo problematični – varljivi imajući u vidu značajno smanjenje broja stanovnika na području sjevernog regiona. Ovdje se postavlja pitanje da li je iznos ulaganja posmatrano po glavi stanovnika posljedica realnog ulaganja u taj prostor ili odliva stanovništava sa tog područja.

Ovo, takođe, kada se ima u vidu da je to polovina prostora Crne Gore, prostora na kojem su najznačajniji resursi za razvoj, a samim tim i objektivna potreba za veća ulaganja u ovaj prostor, infrastrukturu i ljude da bi stimulisali investitore da ulažu u projekte na ovom području radi valorizacije potencijala i obezbjeđenja bržeg razvoja područja.

Priprema i implementacija državnog i lokalnih planova upravljanja otpadom

Pres konferencija povodom završetka projekta „**Priprema i implementacija državnog i lokalnih planova upravljanja otpadom**” održana je 16.04.2014. godine u Podgorici.

Na konferenciji su govorili: **Branimir Gvozdenović**, Ministar održivog razvoja i turizma; **Andre Lis**, Šef operativnog sektora Delegacije EU; **Refik Bojadžić**, Generalni sekretar Zajednice

opština Crne Gore, **Siniša Stanković**, Generalni direktor direktorata za upravljanje otpadom i komunalni razvoj i **Alvaro Diez Santaclara**, Generalni menadžer "Eptise" za jugoistočnu Evropu.

Ministar Gvozdenović istakao je da održivo upravljanje otpadom na državnom i lokalnom nivou nije značajno samo sa aspekta ispunjavanja ciljeva potrebnih za pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji već, prije svega, omogućava zdraviji život građana, otvaranje novih radnih mjesta i sveukupni razvoj lokalnih samouprava i cijele država.

„Tretman i odlaganje otpada, uz očuvanje životne sredine, predstavlja veliki izazov, a Evropska unija razvila je jasnu politiku kada je riječ o njegovom efikasnom upravljanju“ - istakao je **Andre Lis**, šef operativnog sektora Delegacije EU. „Otpad je resurs i kao takav predstavlja značajan izvor prihoda i porast zaposlenosti. Vjerujem da će Crna Gora prepoznati ovu priliku i učiniti dodatni napor u uspostavljanju održivog sistema upravljanja otpadom u interesu zemlje i njenih građana, a Evropska unija će nastaviti da je podržava na tom putu, uz tehničku i finansijsku pomoć“ - zaključio je Lis.

Refik Bojadžić, Generalni sekretar Zajednice opština Crne Gore, je istakao da je upravljanje tokovima otpada od neposrednog interesa za svakog našeg građanina, tako da je neophodno snažnije raditi na podizanju javne svijesti, promovisanju ciljeva zdrave životne sredine i pridobijanju povjerenja građana da zajedno sa nama traže najprihvatljivija i najekonomičnija rješenja. Posebno je istakao da su tokom realizacije ovog projekata lokalne samouprave dobile značajnu podršku kroz pripremu lokalnih planova upravljanja otpadom i njihovim usklađivanjem sa nacionalnim smjernicama i standardima EU; usvajanje jedinstvene metodologije izrade planova koja obezbjeđuje kvalitet i sve-

obuhvatnost, što će usloviti da po strukturi planovi imaju uniformni sadržaj; prikupljanje osnovnih podataka od lokalnih samouprava i od JKP-a potrebnih za izradu plana, što je omogućilo multi-disciplinarno sagledavanje problema upravljanja otpadom; kao i to da su JKP-a po prvi put sprovedla kvalitativne i kvantitativne analize komunalnog otpada, a primjenjena metodologija usvojena je od strane JKP-a i koristiće im u daljem radu.

Imajući u vidu da upravljanje komunalnim otpadom predstavlja veoma infrastrukturno i investiciono skupu djelatnost, kao i da proizvedene i sakupljene količine komunalnog otpada pojedinačno na nivou jedinice lokalne samouprave ne obezbjeđuje rentabilno poslovanje, prirodno nameće potreba za regionalizacijom u ovoj oblasti, koja svoj izraz treba da nađe kroz međuopštinsku saradnju. Lokalne samouprave, odgovorne svojim građanima, podržavaju taj pristup.

Međutim, dosadašnja praksa pokazala je da, i pored napora koji se čine u pravcu njenog uspostavljanja, zbog neadekvatnog zakonskog okvira za ostvarivanje međuopštinske saradnje, javljaju se određene dileme koje mogu da uspore dinamiku ovog procesa. Tako se postavlja pitanje: ko treba da utvrdi lokaciju za regionalnu deponiju; ko treba da podnese zahtjev za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova i građevinske dozvole za izgradnju regionalne deponije; ko će biti vlasnik imovine i objekata izgrađenih na regionalnoj deponiji koja se nalazi na teritoriji određene jedinice lokalne samouprave i niz drugih otvorenih pitanja.

Direktor Direktorata za upravljanje otpadom i komunalni razvoj u Ministarstvu održivog razvoja i turizma, **Siniša Stanković**, istakao je da je **Državni plan upravljanja otpadom 2014-2020** dokument koji detaljno razrađuje sve aktivnosti u ovoj oblasti, a koje je neophodno realizovati kako bi ostvarili ciljeve utvrđene našim i propisima Evropske unije. Planom je jasno definisana obaveza svih nadležnih subjekata i dinamika aktivnosti, sa procjenom sredstava potrebnih za realizaciju istih. Obaveza je svakog pojedinca i institucije da, odmah nakon donošenja ovog plana, počne sa realizacijom svojih obaveza, zaključio je g-din Stanković.

Tokom trajanja projekta realizovane su brojne aktivnosti, a Crna Gora dobila je tri značajna dokumenta: Nacionalnu strategiju upravljanja otpadom 2014–2020, Državni plan upravljanja otpadom 2014–2020 i Lokalne planove upravljanja otpadom u tri pilot opštine (Tivat, Nikšić, Kolašin).

Obilježen Dan javne službe

Dan javne službe (UN Public Service Day) obilježen je 23. juna 2014. godine nizom manifestacija koje su organizovali Ministarstvo unutrašnjih poslova, u saradnji sa Zajednicom opština Crne Gore, Upravom za kadrove, Regionalnom školom za državnu upravu – ReSPA i nevladinim udruženjem „Institut Alternativa“.

Skupština Ujedinjenih nacija je decembra 2002. godine **Rezolucijom 57/277** proglasila 23. jun kao **Dan javne službe** (A/RES/57/277), koji je prvi put obilježen 2003. godine.

Obilježavanjem 23. juna – Dana javne službe želi se ukazati na značaj i doprinos javne administracije u razvoju društva i zajednice, promovisati principi i vrijednosti na kojima počiva rad javne službe, afirmisati uloga i doprinos javnih službenika u stvaranju efikasne i odgovorne javne administracije i ohrabriti mladi ljudi za razvijanje karijere u javnom sektoru.

Povodom obilježavanja „Dana javne službe“, 23. juna u Regionalnoj školi javne administracije (ReSPA) u Danilovgradu organizovana je uvodna konferencija na kojoj su govorili: **Bendžamin Perks**, predstavnik Sistema Ujedinjenih nacija u Crnoj Gori, **Raško Konjević**, ministar unutrašnjih poslova u Vladi Crne Gore, **Aleksandar Bogdanović**, predsjednik Skupštine Zajednice opština Crne Gore i Gradonačelnik Prijestonice Cetinje, kao i **Suad Musić**, direktor ReSPA.

U okviru programa obilježavanja „Dana javne službe“, održana je radionica **“Pravo na dobru upravu”**, tokom koje su izlagali predavači **dr Ivan Kopric**, profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Zagrebu, **dr Polonca Kovac**, profesorica Pravnog fakulteta Univerziteta u Ljubljani i **mr Rosana Lemut – Strle**, zamjenik povjerenika za informacije Republike Slovenije.

Dan otvorenih vrata obilježen je i u Upravi za kadrove u Podgorici gdje su **Svetlana Vuković**, direktorica Uprave za kadrove i **Jadranka Vojinović**, državna sekretarka u Ministarst-

vu unutrašnjih poslova svečano otvorile ovu manifestaciju na kojoj su studenti završnih godina i drugi građani imali su priliku da se upoznaju sa mnogim temama koje se odnose na javni sektor kroz performans koji su izveli treneri i zaposleni, delegirani od strane Uprave za kadrove.

Pored toga, Dan otvorenih vrata je obilježen i u područnim jedinicama i filijalama za upravne unutrašnje poslove Ministarstva unutrašnjih poslova, centrima i odjeljenima bezbjednosti Uprave policije.

Imajući u vidu da lokalna samouprava predstavlja važan dio u sistemu javnih službi, koja je najbliža građanima, posebno je bilo značajno organizovanje **brojnih aktivnosti povodom obilježavanja Dana otvorenih vrata u jedinicama lokalne samouprave**. Tako su, u najvećem broju opština, građani imali priliku da u direktnom kontaktu sa rukovodstvom opštine i službenicima građanskih biroa dobiju potrebne informacije iz domena rada organa lokalne uprave (Mojkovac, Plužine, Herceg Novi, Danilovgrad, Cetinje, i dr.).

U Opštini Bar **Predsjednica Skupštine opštine Branka Nikezić** je, zajedno sa jednim brojem odbornika i predstavnika NVO sektora, razgovarala o tekućim problemima na teritoriji opštine, načinima i mogućnostima kako da se isti prevaziđu, a iznošeni su i prijedlozi i sugestije za poboljšanje rada lokalne samouprave i unaprijeđenje kvaliteta usluga koje pruža građanima, dok su u Opštini Budva **Predsjednik opštine Lazar Rađenović**, **menadžerka opštine Milena Marović Bogdanović** i **sekretarka za društvene djelatnosti Rajka Špadijer** razgovarali sa predstavnicima Udruženja penzionera, Organizacije žena i Udruženja paraplegičara Budve.

Predstavnici parlamentarne i izvršne vlasti Opštine Kotor su u svojim prostorijama na prigodan način dočekali zainteresovanu javnost. Grupa privatnih preduzetnika, vlasnika manjih plovila na teritoriji opštine su istakli svoje probleme sa kojim se suocavaju, u vezi pitanja poslovanja i poreskih obaveza, i dali predloge kako da se isti riješe.

Ovo su samo neke od aktivnosti koje su realizovane u lokalnim samoupravama povodom obilježavanja Dana otvorenih vrata.

Finalizacija sprovođenja grantova iz EU grant šeme za opštinske razvojne projekte namijenjene manje razvijenim opštinama

Bojana Popadić,
mlađi ekspert za dobro finansijsko upravljanje na EU projektima

Ljeto 2014. godine mnoge lokalne samouprave u Crnoj Gori pamtiće po finalizaciji svojih grantova. Grantovi odobreni u okviru prvog poziva (ugovori potpisani 1. februara 2011. godine) su grantovi opština Andrijevica, Berane, Bijelo Polje, Danilovgrad, Pljevlja, Plužine i Šavnik, a u okviru drugog poziva (ugovori potpisani u novembru 2011. godine) grantovi opština Mojkovac, Nikšić, Kolašin, Plav, Rožaje, Ulcinj i Prijestonice Cetinje. Od ovih 14 grantova, u toku i krajem 2013. godine završeni su projekti opštine Andrijevica, Plužine, Cetinje, Mojkovac i Ulcinj, dok je projekat opštine Šavnik završen početkom 2014. godine. Projekat Opštine Kolašin se još uvijek implementira, a njegov završetak očekuje se krajem ljeta 2014. godine. Ove projekte je većim dijelom finansirala Evropska unija kroz Opštinski razvojni grant program, dok je Vlada Crne Gore donirala oko 20% potrebnog finansiranja, a opštine i njihovi partneri su pokrili preostali iznos.

Rekonstrukcija lokalnih puteva – opštine Andrijevica i Plužine

Projekti opština Andrijevica i Plužine doprinose poboljšanju životnih uslova u seoskom području kroz stvaranje boljih uslova u saobraćaju i razvijenije putne infrastrukture. U okviru ovih projekata,

rekonstruisana su 2 lokalna puta od 8km, Zabrdje - Gradišnica u Andrijevici i Crkvičko Polje - Nikovići u Plužinama. Ukupna vrijednost projekta Opštine Andrijevica je 759.260,28 eura, a Plužina 789.806,88 eura, od čega je na oba projekta doprinos EU po 74%.

Rekonstruisan put Zabrdje-Gradišnica u Andrijevici

Sa otvaranja puta Crkvičko Polje- Nikovići u Plužinama

Izgradnja vatrogasnih domova – opštine Berane i Šavnik

Projekti opština Berane i Šavnik kao svoju osnovnu ideju imaju adekvatnu zaštitu ljudi, prirodnih i materijalnih resursa na teritoriji ovih opština i okolnih regija.

Vatrogasni dom u Šavniku

Ovaj cilj postignut je razvojem kapaciteta i poboljšanjem efikasnosti opštinskih Službi zaštite i spašavanja - ojačanim profesionalnim kapacitetima službi, stvaranjem boljih uslova za stručni trening vatrogasaca - spasilaca u Beranama i susjednim opštinama, kao i povećanim nivoom svijesti građana o preventivnim mjerama u oblasti zaštite i spašavanja od nepogoda. Novoizgrađeni objekti kompletno su opremljeni namještajem i kompjuterskom opremom, a vatrogasci Službi zaštite i spašavanja dobili su novu opremu koja će poboljšati njihov rad na terenu ali i pružiti bolju zaštitu od nepogoda sa kojima se susreću. Ukupna vrijednost projekta Berana je 636.321,13 eura (doprinos EU 74,5%), a Šavnika 558.061,8 eura (doprinos EU 74%).

Vatrogasci Službe zaštite i spašavanja u Beranama

Unaprijeđenje parking infrastrukture – opštine Bijelo Polje i Pljevlja

Ova dva projekta doprinose poboljšanju životnih uslova građana kroz optimizaciju gradskog saobraćaja. Uspostavljena je funkcionalna parking infrastruktura u gradu: uvećan je adekvatan parking prostor, a nivo saobraćajne kulture i informisanosti građana o sigurnosti u saobraćaju je viši. U Bijelom Polju izgrađena je parking garaža na više nivoa te uspostavljen Parking servis, dok su u Pljevljima parking

mjesta obezbijeđena u prostoru ispod izgrađenog gradskog platoa čineći na taj način objekat sa višenamjenskom funkcijom - građani su dobili parking garažu, ali i novi gradski trg. Ukupna vrijednost projekta Opštine Pljevlja je 842.378,06 eura, a Opštine Bijelo Polje 710.689,66 eura - doprinos EU na oba projekta je po 74%.

Parking garaža u Bijelom Polju

Novi plato u Pljevljima ispod kojeg je parking garaža

Uvođenje selektivnog upravljanja otpadom – Opština Danilovgrad

Poboljšanjem pružanja komunalnih usluga odnosno uspostavljanjem funkcionalnog sistema selektivnog upravljanja otpadom u Opštini Danilovgrad se ne samo stvaraju bolji uslovi za život građana, već se doprinosi i očuvanju životne sredine. Projektom je postignuta izgradnja adekvatnih tehničkih i upravljačkih kapaciteta javno - komunalnog preduzeća za selektivno prikupljanje i odlaganje otpada, unaprijeđenje komunalne infrastrukture u oblasti selektivnog upravljanja otpadom, a svijest građana i poslovnih entiteta u oblasti selektivnog odlaganja otpada je veća. Opština je, pored nabavke vozila i opreme u obliku kontejnera i kanti za otpat-

ke za selektivno prikupljanje i odlaganje otpada, uštedama na projektu izgradila novu upravnu zgradu JP „Komunalno“, kao i reciklažno dvorište. Ukupna vrijednost projekta je 1.019.345,18 eura - doprinos EU na projektu je 67%.

Reciklažno dvorište i vozila za selektivno prikupljanje i odlaganje otpada u Danilovgradu

Poboljšanje kanalizacionog sistema u Prijestonici Cetinje

Efikasno upravljanje postojećim kanalizacionim sistemom nastoji da poboljša životne uslove lokalnog stanovništva. Stoga je osnovni cilj ovog projekta dalji razvoj grada kroz jačanje kanalizacione infrastrukture. U cilju projekta nabavljeno je vozilo koje je uključeno u sistem upravljanja otpadnim vodama, a sprovedene su i kampanje za podizanje svijesti građana koji koriste kanalizacionu infrastrukturu. Ukupna vrijednost projekta je 238.490,15 eura, dok je doprinos EU 70,4%.

Vozilo za odvođenje kanalizacionih i otpadnih voda na Cetinju

Obnova sportske sale u Mojkovcu

Cilj projekta je poboljšanje sportske infrastrukture u Mojkovcu i regionu, kroz podršku socijalne agregacije lokalnog stanovništva i osiguravanje većeg

nivoa sportskih događaja. Projektom je poboljšan kvalitet usluga koje se obezbjeđuju korisnicima sportske sale, a lokalni, nacionalni i regionalni sportski klubovi, kao i lokalno stanovništvo su upoznati sa novim kapacitetima sportske sale u Mojkovcu. Ukupna vrijednost projekta, koji je završen u maju 2013. godine, je 349.689,62 eura, a doprinos EU je 71,42%.

Obnovljena sportska sala u Mojkovcu

Rehabilitacija pumpne stanice Duklo u Opštini Nikšić

Opšti cilj projekta je promovisanje razvoja grada Nikšića kroz jačanje infrastrukture vodovodnog sistema, odnosno poboljšanje regularnog dovođenja vode u domaćinstva i biznis zone u gornjim dijelovima grada. Projektom je sprovedena i kampanja podizanja svijesti građana o racionalnoj upotrebi vode. Pored nabavke i instalacije novih pumpi, neophodnog softvera i obuke zaposlenih za korišćenje istih, Opština je uštedama na projektu rekonstruisala objekat crpne stanice Duklo, te nabavila dodatnu opremu za kvalitetnije praćenje i analizu procesa vodosnabdijevanja Opštine Nikšić, kao i vozilo za potrebe opštine. Crpna stanica svečano je otvorena 4. jula 2014. Ukupna vrijednost projekta je 459.123,2 eura- doprinos EU je 63,83%.

Nove pumpe u crpnoj stanici

Izgradnja trotoara u ulici Rifata Burdževića u Opštini Rožaje

Ovaj projekat poboljšava bezbjednost na putevima koji su od strateškog značaja za budući razvoj Rožaja. Izgradnjom trotoara duž ulice Rifata Burdževića poboljšava se bezbjednost za pješake, uključujući i osjetljive grupacije poput djece i osoba sa posebnim potrebama, a ojačana je svijest građana, sa fokusom na učenike osnovne škole, o bezbjednosti u saobraćaju. Trotoar sa rasvjetom dug 2km svečano je otvoren u septembru prošle godine. Ukupna vrijednost projekta je 439.558,25 eura sa doprinosom EU od 68,7%.

Trotoar sa rasvjetom u ulici Rifata Burdževića u Rožajama

Poboljšanje Službe zaštite i spašavanja u Plavu

Kako bi efikasnost zaštite od požara u opštini i okolnim područjima bila veća, ovaj projekat je osmišljen tako da unaprijedi Službu zaštite i spašavanja koja će omogućiti adekvatnu bezbjednost za građane, imovinu i prirodne resurse Plava. Projekat je imao planirane sljedeće

rezultate: 1) poboljšani tehnički uslovi Službe zaštite i spašavanja kroz pripremu tehničke dokumentacije i izgradnju adekvatne zgrade sa garažom, 2) ojačana svijest građana Plava o opasnostima i zaštiti od prirodnih i vještačkih nepogoda i nesreća. Kompletna izgradnja zgrade Službe zaštite i spašavanja u Plavu završena je u oktobru prošle godine. Ukupna vrijednost projekta je 251.290,79 eura od čega je EU doprinos 73%.

Nova zgrada Službe zaštite i spašavanja u Plavu

Nabavka opreme za čišćenje plaža u Opštini Ulcinj

Kroz održavanje turističke infrastrukture, projekat doprinosi socio-ekonomskom razvoju i čuvanju prirodne okoline u Opštini Ulcinj. Poseban značaj projekta je u poboljšanju kvaliteta turističkog boravka u Ulcinju boljim upravljanjem otpadom na gradskim plažama. Takođe, poboljšana je privlačnost ulcinjskih plaža kroz uspostavljanje regularnog sistema čišćenja i podignuta svijest lokalnog stanovništva i turista o odgovornom odlaganju otpada na plažama. Projektom su nabavljene dvije mašine

za čišćenje plaža - jedna veća i jedna manja, a ukupna vrijednost projekta je 244.078,03 eura - EU doprinos 73,1%.

Mašine za čišćenje plaža u opštini Ulcinj

Projekat Jačanje turističke infrastrukture u Kolašinu je još u toku, a on treba da doprinese promociji grada kao turističke destinacije tokom cijele godine i poboljšanjem kvaliteta života stanovnika. Kroz transformaciju barijere za sprječavanje poplava u šetališnu zonu sa modernim rekreativnim sadržajima, turistički izgled Kolašina će biti poboljšan. Projekat podržumijeva i kampanju za dobru obaviještenost građana Kolašina i turista o novim rekreativnim mogućnostima. Ukupna vrijednost projekta je 553.915,18 eura, od čega je doprinos EU 55,08%.

Trenutno se sprovode i projekti odobreni u okviru EU grant šeme za međuopštinske projekte, te je projekat Tehničke pomoći „Izgradnja kapaciteta i podrška lokalnoj samoupravi pri implementaciji opštinskih razvojnih grantova“ produžen do novembra 2015. godine.

Dok su druge opštine podnijele finalne izvještaje i u potpunosti okončale implementaciju, u opštinama Berane, Bijelo Polje, Nikšić, Plav, Pljevlja i Rožaje sve projektne aktivnosti uključujući izgradnju su završene, te su sada u toku pripreme finalnih izvještaja koje treba dostaviti Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori. U toku same implementacije, opštine su stekle značajno znanje u primjeni nabavki po pravilima Evropske unije, kao i u finansijskom i projektnom upravljanju EU projektima. Kroz praktične primjere, opštinski projektni timovi su sticali iskustvo i učili jedni od drugih. Kapaciteti za primjenu projekata su u velikoj mjeri ojačani, a dosta toga se naučilo i težim putem. Naime, mnogi tenderi su u početku morali da budu ponavljani zbog nerazumije-

vanja pravila, ali i neiskustva izvođača sa pripremom ponuda za projekte koje finansira Evropska unija, dok su sa druge strane mnoge opštine, usljed loše finansijske situacije, nespремne da izmire finansijske obaveze po planu. Ova situacija je dodatno otežana, jer je ukupna vrijednost radova u većini slučajeva veća od one predviđene budžetom projekta i tu razliku opštine pokrivaju iz svojih sredstava. Takođe, dio donacije EU treba pred-finansirati i pokriti predviđene troškove do podnošenja finalnog izvještaja. Uz veliko razumijevanje Delegacije Evropske unije, podršku Ministarstva finansija i požrtvovanosti opštinskih vlasti, očekuje se da se i ovaj problem ubrzo riješi i da prvi ciklus EU projekata uspješno bude okončan.

Predstavljanje programskih dokumenata bilateralnih, trilateralnih i transnacionalnih programa u okviru IPA II programskog perioda 2014-2020

Zajednica opština Crne Gore i Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija, u saradnji sa Upravom za kadrove, organizovali su 08.07.2014. godine u Podgorici za predstavnike lokalnih samouprava predstavljanje **programskih dokumenata bilateralnih, trilateralnih i transnacionalnih programa koji će biti finansirani u okviru IPA II za programski period 2014-2020.**

Cilj sastanka bio je da se predstavnici jedinica lokalne samouprave upoznaju sa ciljevima programa, tematskim prioritetima i planiranim aktivnostima, te da daju predloge i sugestije od značaja za lokalnu samoupravu radi njihovog aktivnijeg uključivanja u programe saradnje.

Učesnike je pozdravila **direktorica Uprave za kadrove Svetlana Vuković**, koja je ukazala na dobru saradnju sa Zajednicom opština i svim jedinicama lokalne samouprave u Crnoj Gori, a koja se realizuje kroz sprovođenje obuka usmjerenih na jačanje kapaciteta lokalnih samouprava. Naglasila je da novi koncepti rada uslovljavaju usvajanje novih znanja i vještina i da su evropski fondovi važni upravo za postizanje ovih ciljeva.

Generalni sekretar Zajednice opština Crne Gore Refik Bojadžić je istakao da evropski fondovi predstavljaju značajan izvor finansiranja za crnogorske opštine i da su u programskom periodu 2007-2013 naše opštine kroz razne programe pripremile uspješno implementirati veliki broj projekata. Između ostalog, naglasio je poseban značaj razmjene iskustava među državama kroz projekte bilateralne i transnacionalne saradnje, što je od velikog značaja za primjenu inovacija i razvoj opštinskih usluga i službi na primjerima dobre prakse i naučenim lekcijama, jer se na taj način uz manja ulaganja dolazi do kvalitetnih rešenja.

O značaju jačanja kapaciteta lokalne samouprave u procesu pristupanja Evropskoj uniji kako bi iste bile spremne za korišćenje strukturnih fondova kada Crna Gora postane članica EU govorila je **Ivana Petričević, generalna direktorka za koordinaciju programa pomoći EU**. Podsjetila je da će Crna Gora u okviru finansijske perspektive 2014-2020 učestvovati u devet prekograničnih i transnacionalnih programa: četiri bilateralna (sa Albanijom, Bosnom i Hercegovinom, Kosovom i Srbijom), dva trilateralna (Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora i Italija – Albanija – Crna Gora) i tri transnacionalna programa (Dunavskom, Mediteranskom i Jadransko-jonskom

programu). Izrazila je uvjerenje da će jedinice lokalne samouprave kroz realizaciju budućih prekograničnih programa imati još uspješnije rezultate i doprinijeti unapređenju saradnje i poboljšanju socio-ekonomske situacije građana.

stečenim iskustvom iz pomenutih programa predstavila je **Ivana Glišević Đurović, direktorka Direkcije za programe prekogranične saradnje**. Zajednički tematski prioriteti svih bilateralnih programa su promocija turizma, kulturnog i prirodnog naslijeđa; zaštita životne sredine; podsticanje zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne inkluzije. Napomenula je da su online konsultacije povodom bilateralnih programa otvorene do 18. jula, kako bi nakon toga sve sugestije i komentari zainteresovanih strana bili poslati Evropskoj komisiji na razmatranje.

Šefica Kancelarije za koordinaciju i horizontalna pitanja Tijana Ljiljanić je predstavila tematske prioritete i ciljeve Dunavskog programa, Jadransko-jonskog programa i Mediteranskog programa. Transnacionalni programi treba da doprinesu dugoročnom razvoju navedenih regija i jačanju transnacionalne, ekonomske i društvene saradnje.

Nakon svake od prezentacija, predstavnici jedinica lokalnih samouprava su izrazili interesovanje za aktivno učestvovanje u pripremi nacrtu Operativnih programa i postavili su brojna pitanja koja su od značaja za uspješno kandidovanje projekata, te dobili adekvatne odgovore i uputstva o daljim koracima od predstavnika Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija.

Zaključak sastanka je da sve jedinice lokalne samouprave svoje komentare, predloge i sugestije na nacrtu Operativnih programa dostave Zajednici opština do 15. jula tekuće godine, koja će ih nakon objedinjavanja dostaviti Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija.

PRAVNE TEKOVINE EVROPSKE UNIJE

Suština pregovora o pristupanju EU jeste usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa pravnim tekovinama EU, što je potrebno ostvariti do stupanja u članstvo države kandidata.

Pravne tekovine Evropske Unije (franc. *acquis communautaire*, skraćeno *acquis*) su skup prava i obveza koji sve države članice obvezuje i povezuje u Evropskoj Uniji. Pravne tekovine EU nisu samo pravo u užem smislu jer obuhvataju: sadržaj, načela i političke ciljeve osnivačkih ugovora, zakonodavstvo usvojeno na temelju osnivačkih ugovora te presude Suda Evropskih zajednica, deklaracije i rezolucije koje je Evropska Unija usvojila, mjere koje se odnose na zajedničku spoljnu i bezbjednosnu politiku, mjere koje se odnose na pravosuđe i unutrašnje poslove, kao i međunarodne ugovore koje je sklopila Evropska zajednica, kao i ugovore zaključene između država članica s trećim zemljama u području djelovanja Evropske Unije.

Svaka država koja želi da postane članica Evropske Unije mora prihvatiti odluke iz osnivačkih ugovora i uskladiti svoje zakonodavstvo s pravnim nasleđem Evropske Unije.

U svim područjima koja se tiču pravne tekovine, zemlje kandidati moraju dovesti svoje institucije, upravljačke kapacitete i administrativne i sudske sisteme na nivo EU standarda.

Na ovaj način imaju mogućnost efikasne implementacije pravne tekovine i nakon pristupanja a tamo gdje je to potrebno i pravovremeno prije pristupanja. Na nekom opštem nivou, ovo zahtijeva funkcionalnu i stabilnu javnu upravu izgrađenu na efikasnoj i nepristrasnoj državnoj službi i nezavisan i efikasan sudski sistem.

Pravne tekovine Evropske Unije čini primarno i sekundarno zakonodavstvo.

Primarno zakonodavstvo čine ugovori kojima je osnovana Evropska unija (1992), Evropska ekonomska zajednica (1957) i Evropska zajednica za atomsku energiju, kao i međunarodni sporazumi koje su potpisale evropske zajednice i države članice i principi na kojima je Unija zasnovana. Oni zajedno čine konstitucionalni osnov EU (poput ustavnog akta države).

Lisabonski ugovor

Nakon odbijanja Ustavnog ugovora na referendumima u Francuskoj i Holandiji, na Međuvladinoj konvenciji održanoj u Lisabonu u junu 2007. godine, predložen je novi, jedinstveni institucionalni okvir. Novi institucionalni okvir prihvaćen je 13. decembra 2007. godine od strane čelnika država članica Evropske unije, a poslije ratifikacije u 25 država članica i nakon ponovljenog referenduma u Irskoj u oktobru 2009. godine, i konačnog potpisivanja od strane Češkog predsjednika, Lisabonski ugovor je 1. decembra 2009. Godine stupio na snagu. Takođe, smanjen je broj područja u kojima se odluke donose jednoglasno, a povećan broj područja u kojima se odluke donose kvalifikovanom, odnosno dvotrećinskom većinom.

Takođe, njime je ukinuta tzv. Struktura hrama i uvodi se jedinstvena institucionalna struktura, što znači da se uvode različiti nivoi ograničenja ovlašćenja Evropske unije. Po prvi put Evropska unija dobija pravni subjektivitet, čime je dobila mogućnost sklapanja međunarodnih ugovora i članstva u međunarodnim organizacijama. Lisabonski ugovor otvorio je imogućnost za izlazak članica iz Unije.

Zbog potrebe za jačanjem vanjsko političke uloge djelotvornim vođenjem Evropske unije, kreirane su dvije nove pozicije (Visoki predstavnik za vanjske odnose i bezbjednosnu politiku i Predsjednik Evropskog savjeta), dok je Evropski savjet službeno postao jedna od osnovnih institucija Evropske unije.

Lisabonski ugovor će doprinijeti razvoju demokratije, efikasnosti i transparentnosti Unije. Takođe, Ugovor će olakšati proces donošenja odluka i stvoriti veću ravnotežu između institucija Unije.

Sekundarno zakonodavstvo čine akti koje su donijeli organi EU u sva tri stuba EU. Oni su podređeni primarnim izvorima prava (odnos poput ustava i zakona neke države). Postoji

Prvi stub Evropske zajednice	Drugi stub Zajednička spoljna i bezbjedonosna politika	Treći stub Policijska i pravosudna saradnja u krivičnim predmetima
Obavezujući akti: • uredbe • directive • odluke	• zajedničke strategije • zajedničke stavovi • zajedničke akcije	• zajednički stavovi • okvirne odluke • odluke • konvencije

više različitih vrsta akata sekundarnog prava (u sva tri stuba). Za nas su najbitiniji akti koji se donose u okviru prvog stuba EU (Evropske zajednice).

Ovi pravni akti se dijele na **pravno obavezujuće** (uredbe, uputstva i odluke) i **pravno neobavezujuće** (preporuke i mišljenja).

Uredbe (regulations) imaju opštu primjenu i odnose se na sve subjekte na teritoriji Evropske unije. Obavezujuća je u svojoj cjelokupnosti i države ih ne mogu menjati niti mogu na njih stavljati rezerve. Izričito je zabranjena bilo kakva aktivnost države koja bi mogla da prikrije komunitarni karakter ovakvog akta, tj. zabranjuje se bilo kakva nacionalna mjera za uvođenje uredbe u domaći pravni sistem.

Uputstva (directives) su obavezujuća za države članice u smislu određivanja cilja koji se mora ostvariti, ali je na vladama država članica da izaberu najbolji metod za ostvarivanje tog cilja.

Takođe, direktive ne moraju biti upućene svim državama članicama, već mogu biti upućene određenim državama u EU. Sastoje se iz dva akta. Prvi akt je akt Zajednice, kojim se propisuje cilj koji se treba dostići i vrijeme u kome se to mora uraditi, a drugi je akt države članice, koji uputstvo prilagođava svom zakonodavstvu i uvodi ga u domaći pravni sistem. Direktiva stupa na snagu onog dana kada država članica objavi svoj akt u službenom listu, ali to mora biti u roku koji je propisala Zajednica.

Ona se razlikuje od uredbe po tome što, da bi stupila na snagu, zahtijeva posredni akt koji donosi država članica, a sličnost sa uredbom je to što se odnosi na unaprijed neograničen broj slučajeva i lica.

Akt koji donosi članica mora biti onog ranga koji nacionalno zakonodavstvo zahtijeva za domaći akt o istoj stvari (npr. ako ustav zahtijeva donošenje zakona o finansijskom sistemu, direktiva o finansijskom sistemu mora biti uvedena u nacionalno zakonodavstvo putem zakona, a ne putem uredbe vlade).

Uputstva nisu obavezujuća u svojoj cjelokupnosti, već samo u pogledu cilja koji mora da se dostigne, mada i pored toga najčešće detaljno regulišu obavezu koja se mora ispuniti. U slučaju da države ne uvedu direktivu u pravni sistem u propisanom roku, Komisija pokreće tužbu protiv države članice za neispunjenje obaveze iz ugovora, pred Evropskim sudom pravde, koji može izreći kaznu dotičnoj državi.

Odluke (decisions) imaju direktno dejstvo, što znači da nije potreban posredni akt države, ali se odnosi samo na subjekte na koje je naslovljena (npr. određeno preduzeće).

Ovo je tipičan akt koji donosi sama Komisija. Savjet ministara može prenijeti na Komisiju ovlaštenje za donošenje odluka u određenim oblastima koje se nalaze u nadležnosti Savjeta. Najčešći slučajevi donošenja odluka javljaju se u oblasti kontrole poštovanja prava konkurencije i kontrole dodjele državne pomoći. Odluka stupa na snagu pošto subjekt, na koji se odluka odnosi, dobije obavještenje o njenom sadržaju.

Preporuke (recommendations) i Mišljenja (opinions) nemaju obavezujuću pravnu snagu. One imaju zakonodavnu vrijednost zato što su države obavezne da u budućnosti, prilikom donošenja propisa, te propise prave u duhu ovih mišljenja i preporuka, a nacionalni sudovi su, prilikom donošenja presuda iz nadležnosti Zajednice, dužni da uzmu u obzir njihov sadržaj kao smjernicu prilikom odlučivanja u konkretnom slučaju.

Studijske posjete Briselu u okviru LAF Programa

Realizacija studijskih posjeta lokalnih i regionalnih vlasti sa područja Zapadnog Balkana, koju organizuje Komitet regiona EU i Direktorat za proširenje, preko Jedinice za lokalnu upravu, nastavljena je i u drugom kvartalu ove godine. Podsjećamo da se, u okviru programa posjete, učesnici upoznaju sa institucijama EU i susreću sa vodećim predstavnicima lokalnih i regionalnih vlasti, što doprinosi unapređenju njihovih znanja o stavovima EU, naročito u odnosu na teme koja se implementiraju na lokalnom i regionalnom nivou. Studijske posjete za crnogorske lokalne vlasti organizuje Delegacija EU u Crnoj Gori, u saradnji sa Zajednicom opština Crne Gore.

Od aprila ove godini realizovane su studijske posjete na sljedeće teme:

Kulturno nasljeđe i turizam

Studijska posjeta na temu **Kulturno nasljeđe i turizam**, organizovana je od 09. do 11. aprila, u Briselu. Delegacija crnogorskih lokalnih vlasti je bila sastavljena od predstavnika: **Glavnog grada Podgorica, Prijestonice Cetinje** i opština **Kotor, Budva i Mojkovac**.

Pored informisanja o IPA fondovima koji su dostupni za projekte očuvanja kulturnog nasljeđa i razvoja turizma, učesnici studijske posjete su se upoznali sa uspješnom praksom lokalnih vlasti zemalja članica EU u podršci razvoju održivog turizma, sa posebnim naglaskom na ruralni turizam. Bilo je riječi o značaju kulturnog povezivanja građana EU, a predstavljani su dobri primjeri kulturne razmjene i očuvanja kulturnog nasljeđa. Učesnici su imali priliku da razmijene iskustva u promociji lokalne turističke ponude, kao i da sklope nova partnerstva u cilju unapređenja i razvoja turizma na lokalnom nivou.

Politika zapošljavanja – borba protiv nezaposlenosti mladih

Studijska posjeta na temu **Politika zapošljavanja – borba protiv nezaposlenosti mladih** organizovana je od 23. do 25. aprila u Briselu. U studijskoj posjeti su učestvovali predstavnici opština **Ulcinj, Kotor, Herceg Novi i Pljevlja**.

Učesnici studijske posjete su se upoznali sa najnovijim inicijativama EU Strategije 2020 koje se odnose na rješavanje problema nezaposlenosti, kao i sa aktivnostima koje zemlje članice EU preduzimaju u cilju njihove implementacije. Posebno je posvećena pažnja primjerima uspješnih programa zapošljavanja mladih. Na primjeru sjeverne Irske su predstavljani projekti kojima bi se u značajnoj mjeri mogao riješiti problem nezaposlenosti mladih u lokalnoj zajednici. Kako bi se kroz buduću saradnju uspješnije nosili sa izazovima koje donosi sve veća nezaposlenost u njihovim zemljama, ne samo u regionu, već i zemljama članicama Evropske unije, predstavnici lokalnih vlasti zemalja učesnica su dogovorili nova partnerstva u ovoj oblasti.

Zaštita i upravljanje vodama

Studijska posjeta na temu **Zaštita i upravljanje vodama** je organizovana od 14. do 16. maja u Briselu. U studijskoj posjeti su učestvovali predstavnici opština **Bijelo Polje, Kolašin i Kotor**.

Pored opštih informacija o funkcionisanju i načinu odlučivanja u EU, učesnici studijske posjete su se upoznali i sa pravnom regulativom EU u oblasti upravljanja vodama. Predstavljani su primjeri dobre prakse ulaganja u ovoj oblasti, uz naglasak na značaj korišćenja sredstava koja omogućava koheziona politika. U okviru politike upravljanja vodama, bilo je riječi o dobrim primjerima upravljanja otpadnim vodama u gradovima, a naročito o tehnologiji najnižih cijena tretmana otpadnih voda.

Bila je to prilika da učesnici studijske posjete prošire svoja znanja kako informacijama iz zemalja regiona, tako i iz zemalja članica EU, da međusobno razmjene iskustava i dobiju nove ideje u cilju što efikasnijeg upravljanja vodama.

Lokalna dimenzija regionalne politike

Studijska posjeta na temu **Lokalna dimenzija regionalne politike** je organizovana od 21. do 23. maja u Briselu. U studijskoj posjeti su učestvovali predstavnici **Glavnog grada Podgorica** i opština **Budva, Berane i Ulcinj**.

Nakon kratkog pregleda pravne regulative u oblasti regionalne politike EU, učesnicima studijske posjete su predstavljene pripreme aktivnosti koje zemlje kandidati moraju realizovati kako bi mogle koristiti sredstva iz kohezionog fonda, nakon sticanja punopravnog članstva u EU. U tom cilju, predstavljena su iskustva Hrvatske u implementaciji kohezije i regionalne politike EU. Podijeljena su iskustva iz zemalja članica o decentralizovanom sistemu upravljanja programima regionalne politike, koji je preduslov za jačanje uloge lokalnih samouprava u efikasnijem korišćenju sredstava iz EU fondova. Poseban značaj ove posjete za predstavnike crnogorskih lokalnih samouprava sadržan je i u činjenici da je decentralizovan sistem upravljanja EU fondovima jedno od najvažnijih pitanja koje Crna Gora mora riješiti na putu pridruživanja EU.

Dobra uprava na lokalnom nivou

Studijska posjeta na temu **Dobra uprava na lokalnom nivou** je organizovana od 25. do 27. juna u Briselu. U studijskoj posjeti su učestvovali predstavnici **Glavnog grada Podgorica** i opština **Herceg Novi, Mojkovac i Kotor**.

Ova studijska posjeta je imala za cilj da bliže upozna lokalne vlasti iz zemalja Zapadnog Balkana i Turske sa relevantnim evropskim zakonodavstvom u oblasti reforme javne uprave. Predstavljen je Izvještaj Evropskih gradova i regiona (CEMR)

o teritorijalnim reformama u Evropi i procesu decentralizacije. Učesnicima posjete su prezentovane analize o posljedicama ekonomske krize i perspektivama za reformu sistema finansiranja lokalnih samouprava. Studijska posjeta je obuhvatila sve aspekte dobrog upravljanja u lokalnoj smoupravi, kao što su: procedure javnih nabavki na lokalnom nivou, fiskalna decentralizacija, anti-korupcija, kvalitet javnih usluga lokalne vlasti, kao i rješavanje pravnih sporova između građana i lokalne vlasti. Kako dobro upravljanje na lokalnom nivou podrazumijeva međuopštinsku saradnju, učesnicima je predstavljen primjer dobre saradnje između opština u Holandiji. S obzirom na broj i raznovrsnost oblasti koje obuhvata dobro upravljanje, a koje su od posebnog značaja u procesu pridruživanja EU, ovo je bila dobra prilika za učesnike da razmijene iskustava i nauče nove lekcije.

Socijalna inkluzija i integracija Roma

Studijska posjeta na temu **Socijalna inkluzija i integracija Roma** organizovana je od 30. juna do 02. jula u Briselu. U studijskoj posjeti su učestvovali predstavnici **Glavnog grada Podgorica** i opština **Berane, Mojkovac, Ulcinj i Herceg Novi**.

Na početku posjete, učesnici su se upoznali sa pravnom regulativom EU u oblasti socijalne politike i inkluzije romske populacije. Takođe, bila je to prilika da se informišu o smjernicama Dunavske strategije i Strategije EU za integraciju Roma do 2020, kao i sa aktivnostima Svjetske banke usmjerenim na promociju inkluzije Roma u istočnoj Evropi. Obrazovanje i zapošljavanje su definisani kao ključni faktori u unapređenju socijalne inkluzije. Kako je posjeta imala za cilj proširivanje znanja učesnika i razmjenu iskustava lokalnih samouprava u primjeni najboljih modela borbe protiv društvene isključenosti romske populacije, u tom smislu je i predstavljen Investicioni program EU za borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti.

Komitet regiona EU i Direktor za proširenje će do kraja godine, u saradnji sa Delegacijom EU i Zajednicom opština, realizovati nove studijske posjete namijenjene predstavnicima lokalne samouprave na teme iz domena njihove nadležnosti.

Stanovi za 50 zaposlenih u Glavnom gradu

U Glavnom gradu 25. maja održani su lokalni izbori na kojima je od ukupno 59 odborničkih mjesta u gradskom parlamentu, Demokratska partija socijalista osvojila 29, Demokratski front 17, Socijalistička narodna partija osam, a koalicija „Evropsko lice Podgorice” pet mandata.

Dok traju razgovori političkih subjekata o formiranju nove gradske uprave, brojni započeti projekti realizuju se u skladu sa planiranom dinamikom i privode se kraju pripreme za početak realizacije novih.

Pedeset zaposlenih u Glavnom gradu početkom jula dobilo je **ključeve i rješenja za stanove**, dodijeljenih na konkursu koji je sprovedla nadležna Komisija. Od ukupno 50 stanova, 30 se nalazi u zgradi koja je sagrađena na prostoru bivše Kamionske pijace, dok je u toku izgradnja zgrade u kojoj će se nalaziti preostalih 20 stambenih jedinica.

Među najznačajnijim projektima koji su u toku u Glavnom gradu jesu oni iz oblasti zaštite životne sredine, kao što je **izgradnja postrojenja za tretman procjernih voda na deponiji „Livade”**, vrijedna oko dva miliona eura, koju finansiraju preduzeće „Deponija” i Evropska investiciona banka. U pitanju je prvi projekat u regionu gdje se na deponiji prerađuje voda prije nego što uđe u sistem kanalizacije. Rok za završetak postrojenja je kraj januara sledeće godine. Na deponiji je nabavljena i baklja za sagorijevanje deponijskog biogasa koja je koštala oko 100.000 eura. Baklja će moći da proizvede 320 kilovata po satu električne energije, što će obezbijediti da deponija ima autonoman sistem korišćenja energije za sve njene potrebe.

U maju je otvorena i nova **upravna zgrada preduzeća „Deponija”**, čija je izgradnja koštala 300.000 eura, a u pripremi je izgradnja treće sanitarne kade vrijedne oko dva miliona eura.

U naselju Stari aerodrom privodi se kraju rekonstrukcija objekta u kome će biti smješten **Dnevni centar za djecu sa posebnim potrebama**. Objekat će imati kapacitet za smještaj 30 mališana o kojima će se brinuti stručnjaci u prijatnom okruženju. Vrijednost projekta je 250.000 eura, a realizuje se u saradnji Glavnog grada, Ministarstva rada i socijalnog staranja, UNICEF-a i UNDP-a.

Na samom kraju je i **rekonstrukcija Ulice serdara Jola Piletića**, vrijedna skoro 700.000 eura, dok je projekat **revitalizacije Tološke šume**, u vrijednosti od oko 200.000 upravo započeo.

Uz učešće Glavnog grada koji je obezbijedio zemljište i komunalno opremanje, gradi se **nova zgrada Udruženja penzionera**, kao i **Kuća fudbala na Starom aerodromu**.

U toku prethodna tri mjeseca završeno je više važnih projekata. Treba izdvojiti **završetak obilaznice oko Golubovaca**, vrijedne 4,2 miliona eura, koja je izgrađena sredstvima Vlade Crne Gore i Glavnog grada. Dužina obilaznice je 3,6 kilometara. Na početku i kraju izgrađeni su kružni tokovi radi povezivanja sa magistralnim putem. Izgrađena obilaznica je bulevarskog tipa sa četiri kolovozne trake. Postavljene su hidrotehničke instalacije, moderna rasjeta, telekomunikacione podzemne instalacije. U prethodnom periodu nastavljeno je sa izgradnjom **vodovoda u Kućima i gradskim opštinama Golubovci i Tuzi**. Iz mjeseca u mjesec raste broj domaćinstava koja se priključuju na vodovodni sistem. Ukupna vrijednost ulaganja u vodosnabdijevanje ova tri područja premašuje 10 miliona eura.

Nedavno je otvoren i **novi pješački most na Ribnici**, vrijedan 50.000 eura, koji povezuje naselja Masline i Konik. Takođe, **Stari aerodrom je dobio novu raskrsnicu sa kružnim tokom saobraćaja** vrijednu 400.000 eura, a otvorene su i Nova dalmatinska ulica, kao i dio **Ulice Vlada Četkovića**, čija je izgradnja zajedno sa rješavanjem imovinskih odnosa koštala oko 2,2 miliona eura.

Studio za projektovanje i izvođenje radova „Ing-invest“ nedavno je predstavio **projekat zgrade Gradskog pozorišta** koji će pokloniti Glavnom gradu, tako da se uskoro može očekivati realizacija i ovog projekta.

Skupština Glavnog grada u ovom kvartalu, pored ostalog, donijela je i **Akcioni plan prilagođavanja objekata u javnoj upotrebi u vlasništvu Glavnog grada - Podgorica za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom 2014-2015, Odluku o ostvarivanju rodne ravnopravnosti i Plan akcije za mlade Glavnog grada – Podgorice 2014-2019.**

A kategorija turističkog mjesta

Podgorica je početkom juna svrstana u **A kategoriju turističkog mjesta**, u skladu sa odgovarajućim pravilnikom Ministarstva održivog razvoja i turizma, a dobijanjem ovog statusa zvanično je prerasla iz tranzitnog u turističko mjesto. Karakteristike koje su opredijelile dobijanje ovog statusa, pored prirodnih i turističkih potencijala grada, jesu i laka dostupnost avio, drumskim i željezničkim saobraćajem, kao i izražena posjeta tokom cijele godine, bez sezonalnog karaktera, uz zabilježen trend rasta od 23 odsto za prošlu godinu.

Pozicija A turističkog mjesta doprinijeće boljem opštem imidžu, popularizaciji grada kao turističke destinacije i poboljšanju ukupne turističke ponude. Istovremeno, ovo omogućava mnogostruke benefite cjelokupnoj turističkoj privredi i multiplikativno se odražava na sve privredne segmente. Postavljeni su

novi info-pultovi TOP-a na Aerodromu i Autbuskoj stanici

Za nevladine organizacije 35.000 eura

Glavni grad je ove godine izvršio raspodjelu 35.000 eura za realizaciju **projekata nevladinih organizacija**.

Na konkurs koji je raspisan u martu nevladine organizacije prijavile su 67 projekata. Odlukom Komisije za saradnju sa nevladinim organizacijama sredstva su dobili NVO „Djeca prije svega“, Centar za prava djeteta Crne Gore, NVO „Korak po korak“, Udruženje roditelja i djece sa teškoćama u razvoju, Organizacija slijepih za Podgoricu, Danilovgrad i Kolašin, Udruženje paraplegičara Podgorica, Udruženje gorana Podgorice i NVO „Perper“.

Nagrade za najbolje učenike

I ove godine u junu je održana tradicionalna manifestacija „**Dan najboljih**“. Prestižnu nagradu „Luča“ za školsku 2013/2014 godinu zaslužilo je 240 maturanata iz 11 srednjih škola. Nagrade im je uručio Gradonačelnik dr Miomir Mugoša.

Sekretar Sekretarijata za kulturu i sport Hamdo Kočan podijelio je učenicima osnovnih škola više od 300 diploma „Luča“, 31-om učeniku je uručana diploma „Đak generacije“ i osam učenika je nagrađeno za uspehe na državnim takmičenjima.

Besplatan Wi-Fi

Izborom wireless mreže pod nazivom „**GLAVNI-GRAD-FREE**“ građani u Podgorici na brojnim lokacijama odnedavno mogu besplatno da surfuju internetom. Pristup je do sada obezbijeđen na Trgu republike, u Kraljevom parku, na uglu Ulice slobode i Bulevara Svetog Petra Cetinjskog, u dijelu Njegoševе ulice do Hercegovačke, u Bokoškoj i Vučedolskoj ulici, na platou između upravne zgrade Glavnog grada i Narodne biblioteke „Radosav Ljumović“ i na Rimskom trgu.

Sanja Popović

Prijestonica Cetinje tokom proteklih sedmica okončala više infrastrukturnih projekata

Prva polovina tekuće godine u prijestonom gradu protekla je u znaku radova na više lokacija, čime je već sada okončan čitav niz infrastrukturnih projekata. **Gradska tržnica, autobuska stanica, stara bolnica „Danilo prvi“, novi saobraćajni koridor na ulazu u grad ili Vinska kuća u Njegoševom parku**, samo su neki u nizu objekata koji su dobili novi sjaj i koji su od tekuće godine opet funkcionalni.

Tokom proteklog vremenskog okvira, gradska uprava okončala je projekte kojima je riješeno više dugogodišnjih infrastrukturnih problema. Naime, krajem proljeća, završena je **rekonstrukcija gradske tržnice**, koja sada pruža znatno bolje uslove prodavcima i posjetiocima. Tokom rekonstrukcije, napravljena je nova kanalizacija, asfaltirana je dostavna saobraćajnica, pijačni plato je popločan i natkriven, uređeni su ulazi na tržnicu, kao i trotoari u okolini pijačnog platoa. Takođe, na objektima uz tržnicu zamijenjena je stolarija, postavljeni su novi oluci, nove nadstrešnice, a razvedene su i instalacije za javnu rasvjetu.

Istovremeno, završena je i **rekonstrukcija zgrade autobuske stanice**, koja će u narednom periodu, nakon čitavog niza godina, opet početi sa radom.

Još jedan lokalitet koji je tokom čitavih decenija bio zapušten, upravo tekućih dana dobija izgled kakav mu, reno-meom i istorijskim značajem i dolikuje. Naime, zahvaljujući programu „Beauti-

ful Cetinje“, koji realizuju Prijestonica Cetinje i UNDP, ovih dana traju završni radovi na **rekonstrukciji stare bolnice „Danilo prvi“**. Cetinje će time dobiti još jedan energetske efikasan objekat, koji će u budućnosti biti u funkciji zdravstva.

Uporedo sa završetkom **navedenih projekata, teče i gradnja novog saobraćajnog koridora na ulazu u grad**. **Rekonstrukcija Grahovske ulice** već je okončana, a u toku je finalizacija radova na novoj saobraćajnici koja će povezati pomenutu ulicu sa Mojkovačkom. Na taj način, Cetinje će dobiti funkcionalniji i bezbjedniji ulaz u grad. Inače, gradnja pomenutog koridora počela je prošlogodišnjom rekonstrukcijom raskršća na magistralnom putu od Cetinja ka Podgorici i Budvi, gdje je izgrađen kružni tok sa novom javnom rasvjetom i pratećim mobilijarom.

Krajem juna, u Njegoševom parku otvorena je **Vinska kuća** – jedinstven prostor u kojem će turisti i građani biti u prilici da probaju i kupe crnogorska vina, sa posebnim akcentom na ona proizvedena u okolini Cetinja. Objekat u kojem se nalaziti Vins-

ka kuća donedavno je bio zapušten, a tokom radova hortikulturno je uređen i dio Njegoševog parka. Gradnja Vinske kuće, uz opremanje i uređenje pratećih i okolnih sadržaja, bila je vrijedna oko 65.000 eura i dio je IPA projekta „Wine Tourism Network“, koji podrazumijeva razvoj vinske mreže između Prijestonice Cetinje i Neretvansko – dubrovačke Županije, odnosno Crne Gore i Hrvatske.

S obzirom da je na Cetinju počela turistička sezona, jednako je značajno pomenuti i da je prvog jula počelo ovogodišnje izdanje tradicionalnog kulturnog i sportskog programa „**Ljeto u Prijestonici**“. I ove godine, u okviru pomenute manifestacije, biće organizovane desetine događaja, počev od Cetinja, preko Rijeke Crnojevića, Njeguša i Kosijera, sve do Ivanovih korita i Kobiljeg dola. Cetinje će time i ove godine ugostiti niz renomiranih umjetnika, a kada je riječ o sportu, ovog ljeta najviše pažnje plijene nastupi **Fudbalskog kluba „Lovćen“** u kvalifikacijama za Ligu Evrope.

Pri osvrtnu na dosadašnje radove, treba najaviti i one koji su pred nama. S obzirom da je u toku **finalizacija priprema za gradnju nove kanalizacione mreže na Cetinju**, onda je izvjesno da će pomenuti radovi početi već predstojećih mjeseci, čime će biti riješeno još jedno bitno, decenijama prisutno pitanje.

Istovremeno, Prijestonica Cetinje angažovana je i na **izradi projektne dokumentacije za gradnju fudbalskog stadiona „Sveti Petar Cetinjski“**, kao i u pogledu predstojeće **rekonstrukcije Studentskog trga**, što će predstavljati nastavak aktivnosti na uređenju istorijskog jezgra grada.

Miloš Prelević

Ljeto 2014-te u Andrijevici

U relativno kratkom period Andrijevicu su posjetili Ambasador Turske, Ambasada Rusije kao i predstavnici Evropske unije. Tokom ovih posjeta, razgovarano je o daljem radu i usmjeravanju aktivnosti i sredstava za razvoj turizma i poljoprivrede i očuvanje kulturne baštine.

U okviru projekta „**Hajde da razgovaramo o Evropskoj uniji 2**“ koji realizuje FORS Montenegro, 27. maja je u Andrijevici organizovana posjeta predstavnika Delegacije Evropske Unije u Crnoj Gori g-dina Alberta Kamarate, šefa sektora za politiku, evropske integracije i privredu i predstavnika Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore g-dina Damira Šabanovića, sekretara radne grupe za poglavlje 2 – Slobodno kretanje radnika.

Projekat „Hajde da razgovaramo o EU 2“ ima za cilj da poboljša znanje i razumijevanje građana sjeverne Crne Gore o Evropskoj uniji u cjelini, njenim vrijednostima, funkcionisanju njenih institucija i procesu integracija kroz sveobuhvatnu kampanju podizanja svijesti o ovoj temi i aktivno uključivanje ciljnih grupa. Na lokalnoj upravi ostaje da nastavi sa daljim radom kroz edukaciju i slične aktivnosti i doprinese podizanju nivoa znanja i kvaliteta života na području Andrijevice.

Sastanku na temu „**poljoprivreda i turizam**“ u Eko katunu Štavna su prisustvovali predstavnici lokalne uprave, državnih institucija, NVO sektora, kao i privatna lica koja se bave pomenutom temom. Na sastanku je, između ostalog,

zaključeno da lokalna uprava preduzima brojne aktivnosti na planu saradnje sa privatnicima, poljoprivrednicima i ostalim stanovništvom, kada je u pitanju razvoj ovih oblasti na području opštine.

Delegacija Republike Turske i poznatog fudbalskog kluba iz te zemlje „Galatasaraj“ posjetila je Andrijevicu, gdje su u selu Zabrdje otkrili spomen ploču dvojici osnivača ovog fudbalskog kluba s početka dvadesetog vijeka – Milu i Pavlu Bakiću. Ploča je donešena iz Istanbula i na njoj na turskom i crnogorskom jeziku piše „U znak ličnog sjećanja na crnogorske učenike gimnazije Galatasaraj, dvojicu prvih igrača i osnivača prvog turskog fudbalskog kluba Galatasaraj Mila i Pavla Bakića, s neizmjerim poštovanjem Fudbalski klub Galatasaraj.“ Ambasador Turske u Crnoj Gori Mehmet Nijazi Tanilir i potpredsjednica kluba „Galatasaraj“ Čandan Erčetin, kazali su da prije stotinu i devet godina dvojica rođaka iz sela Zabrdje kod Andrijevice u Galtasarjau bili poznati kao braća „i jedni od onih koji su ovaj veliki klub postavili i ostavili u amanet“.

Kulturna baština Andrijevice je indetitet stanovništva koje živi na ovim prostorima. Obzirom da zauzima posebno mjesto i predstavlja veliku vrijednost ne samo za Andrijevicu nego i državu, u narednom periodu posvetiće se više vremena na očuvanju i rekonstrukciji svih elemenata koji su slika istorije ovog kraja. Primjer za ovo je i organizacija

inicijativnog odbora Mjesne zajednice Kralje, koja je objeležila **4. jul**, Dan boraca, čiji je predsjednik Milovan Mirčić, poznati humanista koji živi u SAD. Položeni su vijenci na spomenik trojici ruskih boraca crvenoarmejaca: Nikolaju Semjonovom, Ivanu Ivanoviću i Vasiliju Zajcu. Spomenik je podignut preko puta Spomen parka Knjaževac, a ovom činu je, pored brojnih građana, prisustvovao predstavnik ambasade Rusije u Crnoj Gori Jaroslav Gončarov.

U saradnji sa Fondacijom Caritas Luxembourg, koja je bila i donator, završena je **rekonstrukcija dječjeg igrališta**. Realizacijom ovog projekta stvoreni su bolji uslovi za rad i boravak djece u sklopu dječjeg vrtića i osnovne škole, kao i ostalih korisnika na teritoriji opštine.

Predstavnici Ministarstva održivog razvoja i turizma, Agencije za zaštitu životne sredine i Crnogorska akademija nauke i umjetnosti organizovali su javnu tribinu povodom početka realizacije projekta: „**Mapiranje radona u Crnoj Gori i unapređenje nacionalnog sistema zaštite od radona**“. Ovaj projekat je podržala međunarodna agencija za atomsku energiju i Vlada Crne Gore.

Manifestacija „**Dani maline**“ je, uz bogat kulturno umjetnički program, otpočela 13. jula. U okviru „Dana maline“, 17. jula proslaviće se i Dan opštine uz prisustvo većine zvaničnika iz Crne Gore i regiona.

Miloje Bakić

Boljom saradnjom sa građanima na putu ka evropskim integracijama

Predsjednik Opštine razgovarao sa rukovodstvima mjesnih zajednica

Predsjednik opštine Berane Dragoslav Šćekić sa saradnicima, obišao je sve mjesne zajednice na području opštine. Tokom razgovora sa rukovodstvima i građanima mjesnih zajednica indentifikovani su glavni problemi sa kojima se suočavaju građani i određeni prioriteti koji će biti obrađeni do kraja godine. Zaključeno je da je kvalitetna saradnja i kontinuirana komunikacija na putu rješavanja problema i unapređenja ambijenta za život građana su uslov napretka lokalne zajednice i društva u cjelini.

Konstatovano je da je neophodan izbor i konstituisanje legalnih organa mjesnih zajednica, preko kojih će se ostvarivati komunikacija sa lokalnom upravom i preko kojih će građani učestvovati u donošenju odluka na lokalnom nivou. U okviru pomenute kontinuirane komunikacije, inteziviraće se kontakti između predstavnika lokalne uprave i mjesnih zajednica. To u prvom redu znači da će se bar jednom kvartalno održavati sastanci između predsjednika savjeta mjesnih zajednica sa rukovodstvom opštine, i da će to postati praksa u narednom periodu.

Naglašeno je da su dosadašnji uslovi za rad organa mjesnih zajednica bili otežani, bez odgovarajućeg prostora za rad. Lokalna uprava će u narednom periodu raditi na stvaranju uslova neophodnih za rad i normalno funkcionisanje savjeta i nadzornih odbora mjesnih zajednica. Skupštinskom odlukom

će se obezbijediti formiranje kancelarija za aktivnosti gradskih mjesnih zajednica, a predstavnici lokalnog parlamenta donijeće i odluku o novčanoj naknadi za rad predsjednika mjesnih zajednica.

Odjeljenje za evropske integracije i prekograničnu saradnju

Opština Berane je formirala **Odjeljenje za evropske integracije i prekograničnu saradnju**, sa ciljem da priprema projekte prema pristupnim fondovima Evropske Unije. Odjeljenje takođe priprema projekte i prema drugim međunarodnim organizacijama, fondacijama, ambasadama.

Na lokalnom nivou Odjeljenje će sarađivati i pružati tehničku pomoć svim opštinskim preduzećima i institucijama, privrednicima i drugim organizacijama. Odjeljenje broji šest službenika i rukovodilac je Nebojša Babović.

Otvorena Crnogorska ljetnja škola za mlade diplomate

U Beranama je otvorena sedma **Crnogorska ljetnja škola za mlade diplomate "Gavro Vuković"**. Crnogorsku ljetnju školu za mlade diplomate, u spomenik kući vojvode Gavra Vukovića, otvorili su **potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i evropskih integracija dr Igor Lukšić, stalni koordinator sistema UN i stalni predstavnik UNDP-a u Crnoj Gori Rastislav Vrbenski i predsjednik opštine Berane Dragoslav Šćekić**.

Crnogorsku ljetnju školu za mlade diplomate organizuje Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija, uz podršku Programa za razvoj kapaciteta (CDP), Kancelarije UNDP u Crnoj Gori, Ministarstva inostranih poslova Vlade Kraljevine Norveške i Opštine Berane.

Poseban akcenat ovogodišnja Ljetnja škola će staviti na ulogu i značaj diplomatije u zaštiti i unapređenju vladavine prava i temeljnih ljudskih prava i sloboda, prevazilaženja kriza i razvoja novih modela ekonomske, političke i bezbjednosne saradnje na međunarodnom planu.

Polaznici ovogodišnje Crnogorske ljetnje škole su mlade diplomate iz trideset dvije zemlje svijeta. Predavači će biti eminentni predstavnici crnogorske diplomatije, stranih ambasada u Crnoj Gori, profesori Maršal centra za studije bezbjednosti i Instituta Klingendal u Hagu i eksperti iz različitih oblasti spoljne politike.

Nakon ceremonije otvaranja Crnogorske ljetnje škole za mlade diplomate "Gavro Vuković", predsjednik Opštine Berane Dragoslav Šćekić razgovarao je sa potpredsjednikom Vlade i ministrom vanjskih poslova i evropskih integracija Igorom Lukšićem i stalnim koordinatorom sistema UN i stalnim predstavnikom UNDP u Crnoj Gori Rastislavom Vrbenskim.

Na sastanku je, između ostalog, razgovarano i o unapređenju postojeće saradnje između Opštine Berane, Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija, Vlade Crne Gore i UNDP-a, posebno u dijelu saradnje sa dijasporom i mogućnostima apliciranja na pozive Evropske unije za korišćenje sredstava fondova, radi finansiranja projektnih predloga Opštine Berane.

Nikola Urošević / Irina Kastratović / Ana Vulević

Novine u Bijelom Polju

Kamen temeljac za novu školu u Dobrakovu

U bjelopoljskoj Mjesnoj zajednici Dobrakovo počela je izgradnja novog školskog objekta, **područno odjeljenje OŠ "Mladost Kanje"**, koju pohađa dvadesetak učenika.

Kamen temeljac su položili predsjednik Opštine Bijelo Polje Aleksandar Žurić i direktor osnovne škole "Mladost" Daut Hajdarpašić. Žurić je kazao da je ovo jedan od prioritetnijih projekata za stanovnike ovog kraja.

„Značaj škole nije samo mjesto okupljanja i mjesto na kome po znanje dolaze naši najmlađi sugrađani, već ona označava tačku komunikacije sa državnim i opštinskim institucijama. Upravo ova škola će kroz projektom definisano

rješenje imati više namjena, što svakako povećava i njenu funkciju i značaj uopšte“, istakao je Žurić.

Direktor škole Daut Hajdarpašić je istakao da je predsjednik opštine Aleksandar Žurić inicirao ovaj projekat kod Ministarstva prosvjete i podsjetio da u ovom područnom odjeljenju uči 20 đaka, zbog čega je značaj novog školskog objekta za mještane ovog sela izuzetno veliki.

Otvorene studije dizajna u Bijelom Polju

Predsjednik Opštine Bijelo Polje Aleksandar Žurić i predstavnici Univerziteta Mediteran dogovorili su se da, od naredne studijske godine, u Bijelom Polju počnu **studije dizajna vizuelnih komunikacija Fakulteta vizuelnih umjetnosti**.

- Razmotrili smo objektivnost ovakve potrebe i došli do zajedničkog zaključka da je neophodno, u smislu daljeg umjetničkog i duhovnog razvoja Bijelog Polja i regiona (sjevera Crne Gore i jugozapadne Srbije), bez odlaganja i u što kraćem roku odgovoriti na potrebe mladih i darovitih ljudi ovog kraja. Obzirom da su predstavnici Univerziteta Mediteran dokazali opravdanost studija turizma i stranih jezika, došlo se do zaključka da će osnivanje odjeljenja Fakulteta vizuelnih umjetnosti u Bijelom Polju trajno olakšati put do stručnih znanja za zainteresovane buduće studente sa sjevera Crne Gore, odnosno do znanja koja su obično dostupna u većim centrima.- kazao je Žurić.

Prof. dr Nenad Vuković, dekan FVU je kazao da niz socioloških, materijalnih i drugih aspekata ovog procesa bili su argument za odluku o otvaranju studija dizajna vizuelnih komunikacija Fakulteta vizuelnih umjetnosti u Bijelom Polju.

Saradnja lokalne uprave, NVO, građana i privatnog sektora u borbi protiv korupcije

Opština Bijelo Polje i nevladina organizacija „Euromost“ organizovali su tribinu na temu „**Saradnja organa lokalne uprave, NVO, građana i privatnog sektora u borbi protiv korupcije**“, na kojoj su govorili profesor Pravnog fakulteta u Podgorici dr Velimir Rakočević, izvršni direktor NVO „Euromost“ Almer Mekić, koordinatorka lokalnog tima za praćenje sprovođenja Akcionog plana za borbu protiv korupcije Jela Mrdak i privatni preduzetnik Veršigora Bulatović.

- Transparentnost lokalne samouprave podstiče partnerstvo sa nevladinim organizacijama i privatnim sektorom. Ta transparentnost se ogleda u

uključivanju predstavnika civilnog društva i privatnog sektora u rad lokalnih tijela i komisija, redovnom informisanju, konsultovanju o pitanjima od značaja (aktima, odlukama) za život i rad svih subjekata u lokalnoj zajednici. Istinsko partnerstvo između lokalne vlasti, NVO i privatnog sektora zasnovano je na principima odgovornosti, uzajamnog poštovanja u uvažavanja interesa svih subjekata, a doprinosi i smanjenju mogućnosti za korupciju i predstavlja veliki izazov za lokalnu samoupravu, - istakao je Mekić.

- Jako je važno za sve one koji su zaposleni u lokalnoj samoupravi da imaju svoj integritet i profesionalizam. Ljudi mogu biti kvarljivi, što je i izvorno značenje korupcije, kvarenje lju-

di ili jednostavnije pristrasno postupanje. Lokalna samouprava je ogledalo društva u cjelini i ja kao građanin, ukoliko hoću da ostvarim neko svoje pravo, a to ne budem mogao uraditi, ja ću svakako izraziti nezadovoljstvo i neću imati povjerenja u organe lokalne samouprave, rekao je dr Rakočević.

Hajde da razgovaramo o Evropskoj Uniji

„Istraživanja su pokazala da građani Evropske unije na-jviše cijene slobodu kretanja radnika, jer mogu bez ikakvih prepreka da žive i rade u drugoj državi Evropske unije kao građani te države“ - kazao je Damir Šabanović iz Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore na tribini pod nazivom „Socijalna politika i zapošljavanje i sloboda kretanja radnika“ održanoj u Bijelom Polju, u okviru projekta „Hajde da razgovaramo o Evropskoj uniji 2“. Šabanović je kazao da Poglavlje 2 - Sloboda kretanja počiva na temeljnoj slobodi, odnosno principu Evropske unije koji se bazira na slobodi kretanja građana.

„Konkretno koristi za građane Crne Gore što se tiče ovog poglavlja su da će oni nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji moći će da se zaposle u bilo kojoj državi EU, pod istim uslovima kao i građani te države bez nekih posebnih radnih dozvola i procedura, a moći će na poslove u državama EU da se prijave na oglase direktno iz Crne Gore, preko Eurosjta“, kazao je Šabanović.

Tribinu u Bijelom Polju organizovao je FORS Montenegro, u cilju poboljšanja znanja i razumijevanja građana sjevera Crne Gore o EU u cjelini, njenim vrijednostima, funkcionisanju njenih institucija i procesu integracija kroz sveobuhvatnu kampanju podizanja svijesti o ovoj temi i aktivno uključivanje ciljnih grupa.

Predstavnica FORS Montenegro Maja Garović je kazala da se projekat „Hajde da razgovaramo o EU 2“ finansira se iz komunikacionog budžeta Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, a realizuje u Bijelom Polju, Beranama, Rožajama, Plavu, Gusinju, Andrijevići, Mojkovcu i Kolašinu, u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore i lokalne samouprave u kojoj se održava tribina.

Dnevni centar „Tisa“ proslavio deseti rođendan

Dnevni centar za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju „Tisa“ proslavio je 10 godina od osnivanja i rada, prigodnom svečanošću u Centru za kulturu.

Predsjednik Skupštine Opštine Bijelo Polje Džemal Ljušković kazao je da je otvaranjem Dnevnog centra „Tisa“, djeci sa smetnjama u razvoju vraćeno fundamentalno pravo da odrastaju u humanom okruženju, pravo, koje im je bilo uskraćivano smještajem u institucije.

Pozdravljajući goste, direktorica ove ustanove Saida Čikić istakla je da je u „Tisi“ tokom protekle decenije boravilo 52 korisnika, a danas usluge te ustanove koristi 24 djece i omladine uzrasta od 3 do 27 godina, koja nijesu obuhvaćena ni jednim drugim vidom obrazovanja i vaspitanja.

U budućem radu Centra u planu je osnivanje male grupne kuće, kao i uvođenje novih oblika radno okupacione terapije i proširenje prostornih kapaciteta, istakla je Čikić.

Predstavnica UNICEF za Crnu Goru Ana Zec kazala je da je „Tisa“ pionirskim radom postavila visoke standarde u radu osam dnevnih centara koji su u međuvremenu otvoreni u Crnoj Gori, kao i budućim centrima u Podgorici i Mojkovcu.

Djeca iz bjelopoljskog Dnevnog centra učestvovala su na brojnim sportskim takmičenjima u Crnoj Gori i regionu, a na Svjetskoj specijalnoj olimpijadi, održanoj 2011. godine u Atini, četiri korisnika ove ustanove osvojila su tri medalje u takmičenju u atletskim disciplinama.

Predsjednik Žurić imenovao Savjet za sport

Predsjednik Opštine Bijelo Polje Aleksandar Žurić imenovao je **Savjet za sport Opštine Bijelo Polje**. Sastav Savjeta čine Predrag Drobniak predsjednik i članovi Nikola Peković, Maja Bulatović, Anto Drobniak, Suad Šehović, Vladimir Batez i Osman Erović, sportisti koji su pronosili slavu bjelopoljskog i crnogorskog sporta širom svijeta.

Zadatak Savjeta je rad na stvaranju uslova za razvoj i unapređenje sporta u Bijelom Polju i razvijanju odnosa saradnje Opštine i sportskih klubova, sportskih organizacija i udruženja sportskih klubova.

Kemal Musić

Herceg Novi nastavlja da plijeni i inspiriše i umjetnike i goste koji ga posjećuju

Herceg Novi, iako jedan od najmlađih gradova na Jadranu, osnovan 1382. godine kao trgovački grad (soli i svile), u najjužnijem fjordu u Evropi i najdubljem na Mediteranu i jednom od deset najljepših zaliva svijeta, i dalje inspiriše i plijeni mnoge posjetioce, naročito slikare, putopisce, književnike i sve kreativne ljude.

U pripremi ovogodišnje **turističke sezone i kulturnog ljeta**, organizatori su zasukali rukave i potrudili se da ljetnja sezona nastavi tradiciju i bude bogata sadržajima i manifestacijama za ljude sa različitim željama, ukusima i potrebama, kakve su manifestacije: „Sunčane skale“ na Kanli kuli, najveća muzička manifestacija Jugoistočne Evrope, zatim „Za djecu je

dobro pozorište“, „Dani japanske kulture u Herceg Novom“, XXXI Međunarodni festival „Dani muzike“, Međunarodni sajam knjiga „Trg od knjige“, Noć kulture u Herceg Novom, XXVIII „Hercegnovski filmski festival – Montenegro film festival“, „IX Guitar Art Summer Fest 2014“, Jadranske igre, i dr.

Od početka godine **Turistička organizacija Herceg Novog** je promovisala grad i turističku ponudu na sajmovima turizma u saradnji sa Nacionalnom turističkom organizacijom i lokalnim organizacijama crnogorskog primorja na turističkim berzama u Beču, Bratislavi, Pragu, Beogradu, Budimpešti, Berlinu, Bukureštu, Rusiji, Nišu, Bakuu, Budvi, Sankt Peterburgu, Skoplju, Novom Sadu, Tuzli i Frankfurtu ističući njegovu privlačnost i atraktivnost za aktivan odmor, kao i kapacitete za zdravstveni, sportski, kongresni i kulturni turizam, kako bi ovogodišnja sezona dala dobre rezultate.

Ulaganja u turističku privredu, kao osnovnu privrednu granu Herceg Novog, ogledaju se i kroz aktivnosti da se brže i efikasnije prevaziđu nerješena pitanja koja bi Herceg Novi vratila na mapu ekskluzivnih turističkih destinacija, što po svemu zavređuje.

Među najvrijednijim projektima ističe se **izgradnja turističkog kompleksa u Kumboru**, najveća turistička investicija u Evropi vrijedna 500 miliona eura, započeta sredinom 2013. godine. Azerbejdžanska naftna kompanija „Sokar“ potpisala je ugovor sa Vladom Crne Gore i Opštinom Herceg Novi, a potom oformi-

la svoju kompaniju u Crnoj Gori „Azmont investment“ i odmah krenula u realizaciju projekta čiji se završetak očekuje tokom 2016 godine.

Sa **investicijom na Luštici** u naredne tri do četiri godine u razvojne projekte biće ukupno uloženo oko 600 miliona eura. To će se definitivno odraziti na kvalitet življenja i stan-

dard građana i cijeli ekonomski prostor Opštine.

Pomenutim investicijama Herceg Novi će se okrenuti prosperitetnijem razvoju i otvaranju novih perspektiva i nove budućnosti sa novim radnim mjestima, djelatnostima i mogućnostima.

U prethodnom periodu počelo se sa izgradnjom i proširenjem osnovnih infrastrukturnih objekata. Radilo se na poboljšanju elektroprivrednih objekata, putne mreže, izgradnjom savremene sanitarne deponije, fabrike za prerađu otpadnih voda i kvalitetnijem vodosnabdijevanju. Dobra infrastruktura je preduslov za razvoj grada i realizaciju značajnih biznis projekata.

Kompanija „Čeltičoglu“ iz Turske sa svojim kooperantima radi na izgradnji 35,3 kilometra duge **vodovodne i kanalizacione mreže sa 13 pumpnih stanica**, a Kompanija „Mass Gintaš“ na izgradnji **postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda**.

Opština i „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. zajedno sa Preduzećem „Vodacom“, Vladom i KfW bankom obezbjedili su finansijske uslove u iznosu od 30 mil eura za realizaciju ovih investicija, značajnih za grad i stvaranja uslova za nova investiciona ulaganja.

U saradnji sa Morskim dobrom iz Budve radi se na **rekonstrukciji Šetališta Pet Danica**. Ovaj projekat se realizuje u fazama, dio po dio, a istovremeno i uređuje dio obale u Gradskoj luci uz novoizgrađeni bazen PVK „Jadran“.

Herceg Novi se trudi i nastoji da novim projektima dopuni živopisnu ljepotu svojih brežuljaka, kamenih zdanja, zaleđa i rivijere, još više oplemeni svoju dušu i ostane kulturna metropola Jugoistočne Evrope.

Mirta Gržanić

Nove investicije u Kolašinu

U opštini Kolašin, kao i u drugih jedanaest opština, 25. maja održani su **lokalni izbori**. Kako je kazao predsjednik Opštinske izborne komisije Zoran Vlahović „prema još uvijek preliminarnim rezultatima poslije ponovljenih izbora, zbog nepravilnosti, u mjestu Đuđevina u Donjoj Morači, koji su održani 8. juna, Demokratska partija socijalista je osvojila 10 mandata u kolašinskoj skupštini, Demokratski front je obezbijedio 8 mandata, Socijalistička narodna partija ima 7 osvojenih mandata, lista „Šule i Mikan sa građanima za Kolašin“ osvojila je 3 mandata, dok je lista „Evropsko lice Kolašina – SDP – Pozitivna“ takođe obezbijedila 3 mandata.“ Vlahović je rekao da „na ovim izborima nijedna izborna lista nije osvojila dovoljan broj mandata da samostalno formira vlast pa će buduću vlast sačinjavati koalicije, kao i da još uvijek nijesu proglašeni konačni rezultati“. Do zaključenja ovog broja biltena nije došlo do proglašenja konačnih rezultata sa izbora u opštini Kolašin.

Direkcija javnih radova će ove godine u Kolašin uložiti 3,4 miliona eura, a najvažniji projekat je **izgradnja Ski – centra „Kolašin 1600“** u koji će biti uloženo dva miliona eura. Direktor Direkcije javnih radova Žarko Živković je najavio da će u prvoj fazi biti izgrađena žičara šestosjed dužine dva kilometra, kao i četiri kilometra skijaških staza.

U drugu fazu **rekonstrukcije Sportske dvorane** uloženo je pola miliona eura. Nakon što je završeno postavljanje novog grijanja, u drugoj fazi se završava zamjena parketa, sanacija svlačionica, mokrih čvorava, tribina, krovnog pokrivača, zatim premazi unutrašnjih komunikacija, zamjena sportskih rekvizita i izgradnja nadstrešnice, tako da će dvorana već ovog ljeta biti spremna da primi prve sportiste.

Kada su u pitanju ostali projekti,

Živković je u prvi plan **stavio rekonstrukciju Ulice palih partizanki, izgradnju šetališta pored rijeke Tare, asfaltiranje tri kilometra lokalnih puteva, nastavak poslova na regulaciji Tare i obaloutvrđama, regulaciju Kolašinske rijeke, izgradnju namjenskih smještajnih i ugostiteljskih objekata u okviru NP „Biogradska gora**.

Projekat **izgradnje šetališta** finansira EU sa 51% sredstava, a ostatak je obezbijedila lokalna uprava preko Vlade Crne Gore, dok je dio obezbijeđen preko Direkcije javnih radova. Vrijednost radova iznosi preko 520.000 eura, a izvođač je preduzeće „Fidija“ iz Podgorice koje je izabrano tenderskom procedurom. Planirano je da se u dužini od kilometar i šesto metara izgrade pješačke i biciklističke staze sa pratećim mobilijarom.

Povodom jubileja 10 godina postojanja **Kolašinskog amaterskog pozorišta**, u Centru za kulturu priređena izložba fotografija iz dosadašnjeg rada pozorišta. Na proslavi su uručene zahvalnice ljudima zaslužnim za opstanak i rad pozorišta u prethodnih deset godina.

Direktor Investiciono razvojnog fonda Zoran Vukčević boravio je u Kolašinu, gdje je sa predstavnicima

kolašinskih malih i srednjih preduzeća razgovarao o kvalitetnom Biznis planu i o kreditnim sredstvima koja nudi Investiciono razvojni fond, a koja su trenutno najpovoljnija na kreditnom tržištu Crne Gore, ali i regiona.

Direktor Fonda PIO Dušan Perović sa saradnicima boravio je u Kolašinu kojom prilikom je potpisan sporazum o nastavku saradnje između Turističke organizacije i Saveza penzionera sa Fondom PIO za boravak penzionera u našem gradu.

Dječiji ansambal KUD-a "Mijat Mašković" gostovao je od 16 - 19. maja u Stavrosu u Grčkoj na **Festivalu folkloru**. Umjetnički rukovodilac KUD-a, Davor Sedlarević je kazao da je u protekle dvije godine rad sa mlađim grupama KUD-a "Mijat Mašković" imao značajan napredak.

„To je posledica kontinuiranog modernog pedagoškog pristupa koji se pokazao kao veoma funkcionalan i opravdan. Kao rezultat toga, uslijedilo je i nekoliko poziva za gostovanja na međunarodnim festivalima, od kojih smo prihvatili poziv za Festival folkloru u Stavrosu. Preko 250 učesnika iz Indonezije, Rusije, Bugarske, Srbije i Grčke pokazalo je svoja umijeća, a naša djeca su, prema ocjenama stručnjaka, uz ansambl iz Bugarske, ostavila najupečatljiviji utisak. S obzirom da je ovo prvo inostrano gostovanje dječijeg ansambla u 71 godini dugoj istoriji društva, u KUD-u se nadaju da će ovakve turneje postati pravilo, a ne izuzetak“, rekao je Sedlarević.

Marjana Milošević

Opština Kotor – posvećena svojim građanima

Predsjednici Čatović uručen Orden viteza italijanske zvijezde

Predsjednici Opštine Kotor Mariji Čatović svečano je uručen **Orden viteza italijanske zvijezde**, 2. juna u Crnogorskom narodnom pozorištu u Podgorici. Zbog naročite zasluge u promociji italijanske kulture, ovim odličjem kotorsku predsjedicu je odlikovao predsjednik Republike Italije Đorđo Napolitano. U njegovo ime, priznanje je uručio Vincenzo del Monaco, ambasador Italije u Crnoj Gori, prilikom proslave Dana državnosti Italije. Ovo visoko priznanje, koje se uručuje stranim državljanima, dodjeljuje se još od davne 1947. godine.

Posjeta Simona Suture Opštini Kotor

Tokom svog boravka u Crnoj Gori, **predsjednik Komisije za evropske poslove Senata Republike Francuske**, Simon Sutura posjetio je grad Kotor i ovom prilikom se susreo sa predsjednicom Opštine Marijom Čatović. Gospodin

Sutura je izrazio oduševljenje prirodnim ljepotama Kotora i Perasta, ali i bogatim kulturno-istorijskim nasleđem. U razgovoru sa predsjednicom Čatović, izrazio je interesovanje za društveno- ekonomske prilike u gradu, kao i za aktivnosti na polju međunarodne saradnje, koje ovaj grad uspješno realizuje.

"Dan otvorenih vrata"

Opština Kotor je obilježila 23.jun - **Dan javnih službi**. Građani su imali priliku da se upoznaju sa radom lokalne samouprave i dobiju korisne informacije od strane službenika Građanskog biroa, koji su su radno i na simboličan način obilježili ovaj dan. Predstavnici parlamentarne i izvršne vlasti su u prostorijama Skupštine Opštine, odnosno Opštine Kotor na prigodan način dočekali zainteresovanu javnost. Grupa privatnih preduzetnika, vlasnika manjih plovila na teritoriji opštine su istakli svoje sugestije i probleme sa kojim se suočavaju, u vezi pitanja poslovanja i poreskih obaveza. Predstavnici Opštine Kotor su istakli da su uvijek spremni da izađu u susret i da saslušaju građane, jer je njihov posao upravo da rade u službi građana.

Kotorski festival pozorišta za djecu

Dvadeset drugi **Kotorski festival pozorišta za djecu**, otvoren je 2.jula. Festival je od svog osnivanja postao sastavni dio kulturnog programa grada i obilježje njegove prepoznatljivosti, jedna od najznačajnijih pozorišnih manifestacija na ovim prostorima i šire. Festival izuzetno doprinosi popularizaciji umjetnosti kod najmlađih, pružajući im šansu da u bogatom programu iskažu svoje talente i stvaralaštvo. Festival upravo ima za cilj razvoj i podsticanje dječjeg stvaralaštva i doprinosi promociji estetskih i kulturnih vrijednosti.

"Sljedećih osam dana Kotor će biti grad djece, pa ćemo njima po tradiciji na čuvanje povjeriti ključeve grada, a kotorski trgo i pjacete postaće razigrane scene" – istakla je predsjednica Opštine Marija Čatović otvarajući festival.

Jelena Vukašinović

Podsticajne mjere za razvoj privrede u Opštini Mojkovac

Biznis zona „Babića Polje“ spremna za investitore

Na posljednjoj sjednici Skupštine Opštine Mojkovac, održanoj dana 24.06.2014.godine, jednoglasno je usvojena **Odluka o proglašenju biznis zone otvorenom za ulaganje sa paketom podsticajnih mjera za poslovanje**, u ukupnoj površini 84.556m².

Vlada Crne Gore je 29.12.2011.godine usvojila Program podsticanja razvoja biznisa sa namjerom da podstakne razvoj mikro i malih proizvodnih preduzeća na in-

frastrukturno opremljenom zemljištu, povećanje zaposlenosti i aktiviranje kapitala domaćih i inostranih investitora koji bi prepoznali interes za sprovođenje i unapređenje ovog projekta. Na istoj sjednici su donijeti i Zaključci uz preporuku lokalnim samoupravama da utvrde paket povoljnosti za ulaganje u biznis zone u dijelu korišćenja, iznosa komunalnih naknada i drugih predviđenih dažbina. Shodno navedenim Preporukama Vlade Crne Gore, na bazi detaljne analize i obezbijeđenja konkurentnosti u okruženju, stručnog mišljenja NVO „Udruženje ekonomista“ Mojkovac, Opština Mojkovac je utvrdila **paket podsticajnih mjera za poslovanje u navedenoj biznis zoni**.

Paket podsticajnih mjera podrazumijeva zakup zemljišta po cijeni od 0,05€/02 na godišnjem nivou, za obavljanje proizvodne djelatnosti, na period od deset godina sa mogućnošću produženja na još deset godina, u površini:

- od 1500m² – 2000m², za investitora koji zaposli od 3 do 5 radnika i izgradi objekat veličine minimum 20% veličine parcele,
- od 1500m² – 4000m², za investitora koji zaposli od 6 do 10 radnika i izgradi objekat veličine minimum 25% veličine parcele,
- od 1500m² – 8000m², za investitora koji zaposli od 11 do 20 radnika i izgradi objekat veličine minimum 30% veličine parcele.

Ista cijena za isti period zakupa predviđena je i za obavljanje djelatnosti trgovine na veliko, za površine:

- od 600m² – 1500m², za investitora koji zaposli od 3 do 5 radnika i izgradi objekat veličine minimum 20% veličine parcele,
- od 600m² – 3000m², za investitora koji zaposli od 6 do 10 radnika i izgradi objekat veličine minimum 25% veličine parcele,
- od 600m² – 5000m², za investitora koji zaposli od 11 do 20 radnika i izgradi objekat veličine minimum 25% veličine parcele.

Svi investitori koji zaposle više od 10 radnika će biti oslobođeni od naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta, dok je predviđeno i smanjenje naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta za 85% od iznosa propisanog odlukom koja uređuje ovu oblast, za investitore koji zaposle od 6 do 10 radnika, odnosno za 70% za investitore koji zaposle od 3 do 5 radnika.

Svim investorima predviđeno je umanjenje poreza na nepokretnosti za 80% u odnosu na visinu utvrđenu odlukom koja uređuje tu oblast, za vrijeme zakupa zemljišta.

Povoljnosti se odnose samo na investitore koji posluju u okviru biznis zone „Babića Polje“ Mojkovac.

Navedenim podsticajnim mjerama i postojećim poreskim olakšicama na državnom nivou, stvoreni su uslovi za dinamičniji razvoj preduzetništva, odnosno cjelokupnog ekonomskog razvoja opštine Mojkovac.

A Opština Mojkovac je pripremila i **Program podsticajnih mjera u oblasti poljoprivrede**. Iako, možda privredno siromašnija, Opština Mojkovac se može pohvaliti poljoprivrednim bogastvom, i, naravno, velikim brojem poljoprivrednih proizvođača kojih je svake godine sve više i više. Područje naše opštine zahvaljujući klimatskim i zemljišnim faktorima ideal-

no je za uspjesan rod kako voćarskih, tako i povrtarskih kultura. Osim ove djelatnosti, veliki broj Mojkovčana opredijelio se i za bavljenje stočarstvom, koje je u posljednje vrijeme učestalije.

Da je Mojkovačka opština, tačnije lokalna samouprava, prepoznala značaj ove djelatnosti govori podatak, da je kroz niz mjera podrške i podsticajnih mjera poljoprivrednim proizvođačima olakšan poljoprivredni proces. Naime, pored redovnih aktivnosti koje obavlja Sekretarijat za finansije, ekonomiju i lokalne javne prihode, odlukom Predsjednika Opštine Mojkovac donesen je **Program podsticajnih mjera razvoju poljoprivrede na području opštine Mojkovac za 2014.godinu, tzv.Agrobudžet**.

Ovim programom se obuhvataju mjere i aktivnosti za povećanje ukupne poljoprivredne proizvodnje na području Opštine Mojkovac. Cilj programa je da se, uz modernizaciju proizvodnje, povećanje kvaliteta i konkurentnosti poljoprivrednih proizvoda, usmjeravanjem proizvođača tržišnim uslovima i standardima EU, povećanje broja zaposlenih u poljoprivredi, poveća iskorišćenost poljoprivrednih resursa i da poljoprivredu učini porodičnim preduzetništvom.

Sredstva predviđena ovim Programom opredijeljena su u Budžetu Opštine Mojkovac za 2014.godinu u ukupnom iznosu od 32.000,00 €. Najviše novca biće utrošeno za finansiranje kolektora za solarnu energiju na katunima, kao i za osiguranje registovanih poljoprivrednih proizvođača. Poljoprivredni proizvođači, trenutno mogu aplicirati za subvencije za sve grane poljoprivredne proizvodnje, a organski proizvođači za premije u organskoj proizvodnji, kao i pčelarska udruženja za sredstva iz ove oblasti.

Trenutno je u pripremi tender za nabavku **solarnih panela** koju treba da očekuju poljoprivredni proizvođači, koji su svoje zahtjeve predali prošle godine i koji izdižu na katunima

sa svojom stokom. Ova mjera podrške sprovedena je i prošle godine kada je poljoprivrednim proizvođačima dodeljeni ukupno 13 solarnih panela, i time im je u mnogome olakšan život na planini. Opština Mojkovac učestvuje u nabavci panela sa 80% od njihove ukupne vrijednosti, dok proizvođači učestvuju sa preostalih 20%.

Zahvaljujući Vladi Crne Gore, na mjestu zaboravljene i zatvorene **stočne pijace**, sada je urađena nova sa svim potrebnim sadržajem. Vlada je učestvovala u izgradnji sa 1/3 sredstava, dok je Opština Mojkovac obezbijedila preostale 2/3 sredstava. Inače, ovaj Program je prezentovan na lokalnoj RTV stanici Mojkovac, a ujedno je snimljena tridesetminutna reportaza kako bi se građani što bolje upoznali sa pomenutim Programom. Ekipa RTV Mojkovac obišla je planinu Sinjajevinu gdje je razgovarala sa korisnicima solarnih kolektora, kao i mjesne zajednice, gdje je razgovor vođen sa korisnicima poljoprivrednih subvencija iz oblasti voćarstva i stočarstva.

Savjetodavna služba za poljoprivredu i lokalna samouprava, nastaviće i dalje sa ovakvom praksom, a sve u cilju podrške poljoprivrednicima. Ono što će sigurno biti prioritet jeste da se ponovo ožive sela, i da se u proces poljoprivredne proizvodnje uključe prije svega mladi ljudi.

Maja Ikervari

Nikola Vlaović

Uspješno realizovani projekti finansirani iz EU fondova

Krajem juna mjeseca u Opštini Nikšić završena su dva izuzetno značajna projekta koja su dijelom finansirana iz sredstava EU fondova i čija vrijednost iznosi oko milion i po eura.

Prvi od njih je projekat **“Jačanje i umrežavanje malih aerodroma u Jadranskom regionu”-A3-NET**. Projekat je finansiran od strane EU, CBC Programa IPA Adriatik. Zajednički ciljevi, kao što su izgradnja i modernizacija malih aerodroma i povećanje vazduhoplovnog saobraćaja u regionu, okupili su partnere iz 5 država: Opština Bovec iz Slovenije, Ministarstvo ekonomije Bosansko-hercegovačke županije sa sjedištem u Livnu iz Bosne i Hercegovine, Grad Rab iz Hrvatske, Vazduhoplovni savez Srbije i Opština Nikšić.

U periodu od tri i po godine, koliko je projekat trajao, sa ukupnom budžetom od oko 4,5 miliona eura, partneri su uspjeli da ostvare većinu planiranih ciljeva.

Opština Nikšić je, za sredstva u iznosu od oko 1 milion eura, realizovala veći broj važnih i zanimljivih aktivnosti i ovo je prilika da se ukratko podsjetimo na njih.

Urađen je **glavni projekt infrastrukturnih radova za aerodrom Kapino Polje**, nakon čega su izgrađene dvije **rulne staze** (TWY A dužine 530 m i širine 12 m, TWY C dužine 1.160 m i širine 12 m) i **dvije platforme** (AP2 i AP3), ukupne vrijednosti radova preko 800.000,00 eura.

Krajem marta 2012. godine, Nikšić je bio domaćin **Otvorenog para ski prvenstva Crne Gore** i tom prilikom se takmičilo više timova iz regiona u disciplinama „skok na cilj“ i veleslalomu. Takmičenje je održano na terenima ski centra Vučje i na aerodromu Kapino Polje.

U maju 2013. godine održana je **radionica** na temu **„Bezbjednost u savremenom padobranstvu“**. Više od 20 padobranaca iz zemlje i regiona su razmijenili iskustva i od renomiranih stručnjaka čuli savjete i pravila koja se tiču sigurnosti pri organizovanju padobranskih skokova, pravilnog pakovanja padobrana i načina ulaska u helikopter. Takođe su razgovarali o odgovornosti u slučaju nesreća, o vrstama padobrana koji odgovaraju nivou znanja o padobranarstvu, o reagovanjima u hitnim situacijama, o organizovanju letova van aerodroma, te o tome koje su najmodernije i najpopularnije discipline sportskog padobranarstva.

U okviru projekta, čiji je menadžer bila g-đa Biljana Pinjatić, pored navedenog, pripremljeno je i štampano **1.000 primjereka turističke brošure o Nikšiću**, u kojoj se nalaze i informacije o projektu i projektnim partnerima. Takođe je distribuirano **500 flajera i preko 2.000 promotivnih paketa**.

Nakon što su odrađene sve planirane aktivnosti, ostatak novca je iskorišten za kupovinu opreme za zaštitu i spašavanje, alata i pribora za održavanje rasvjete, dva pluga za čišćenje snijega, jedno terensko i jedno dostavno vozilo.

Projekat A3-NET je imao veliki značaj za Opštinu Nikšić ne samo zbog ostvarenih rezultata, nego i zbog toga što je uspostavljeno vrijedno partnerstvo, koje je dovelo do zajedničkog rada na novom projektu – projektu CAN (**„Prekogranično aero umrežavanje“**).

Takođe, realizacija projekta A3-NET je bila od izuzetne važnosti i zbog stečenog iskustva u realizaciji projekata koje finansira Evropska unija, imajući u vidu da je ovo bio jedan

od prvih projekata u Opštini financiran iz tih sredstava.

Drugi okončani projekat je „**Rekonstrukcija crpne stanice Duklo**“ koji je Opština Nikšić realizovala u partnerstvu sa JP »Vodovod i kanalizacija«, iz sredstava dodijeljenih putem razvojnog granta za male infrastrukturne projekte iz IPA-e 2010.

Vrijednost projekta je 459.123,16 € od čega je 60% obezbijedila Evropska unija, 17% Opština Nikšić, 20% Vlada iz uslovnih dotacija i 3% JP »Vodovod i kanalizacija« Nikšić. Implementacija projekta je započeta u novembru 2011. godine, a sada, nakon 35 mjeseci, svjedoci smo ostvarenih rezultata i značaja koji ovaj projekat sa sobom nosi.

Podsjetiti da je Crpna stanica Duklo preko koje se snabdijeva skoro cijeli Nikšić sagrađena 1983. godine i obzirom na dugu eksploataciju bila je u veoma lošem stanju. Ova situacija je dovela do pojave velikog broja kvarova u sistemu, izazivajući česte ispade. Pumpe koje su korišćene nijesu bile u stanju da pravilno regulišu pritisak i brzinu vode. Na taj način snabdijevanje vodom u višim djelovima grada postalo je problematično. Zbog nedostatka opreme za kontrolu i automatsko upravljanje, pumpe su uvijek, bez obzira na stvarnu potrebu, radile punim kapacitetima, što je vodilo

do nepotrebne potrošnje električne energije, ali i povećanog inteziteta curenja, odnosno gubitaka vode.

U cilju poboljšanja situacije, Opština Nikšić je, uz pomoć Tima za tehničku pomoć, pripremila i realizovala najveći dio planiranih aktivnosti, a sve u skladu sa precizno definisanim pravilima Evropske unije. Glavna aktivnost se odnosila na **nabavku i instalaciju pumpi, neophodnog softvera i obuku zaposlenih za korišćenje istog**, nakon čega se pristupilo rekonstrukciji objekta crpne stanice. Na ovaj način je JP »Vodovod i kanalizacija« dobilo renoviranu crpnu stanicu, opremljenu po evropskim standardima.

Nakon izvršene rekonstrukcije objekta crpne stanice, preostala sredstva su utrošena za nabavku dodatne opreme za kvalitetnije praćenje i analizu procesa vodosnabdijevanja Opštine Nikšić i to: dva analizatora hlora, dva kompresora, mjerač nivoa vode u rezervoarima, mjerač protoka vode i mjerač mutnoće vode. Pored navedenog, izvršena je i nabavka vozila za potrebe Opštine Nikšić i Sekretarijata koji se bavi pitanjima iz oblasti komunalne djelatnosti, saobraćaja i voda.

Izvršeno je i niz promotivnih aktivnosti uz poštovanje definisanih pravila komunikacije i vidljivosti za spoljne aktivnosti Evropske unije. Sve aktivnosti definisane Ugovorom i adendumima između Opštine Nikšić i Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, realizovane su u predviđenom roku uz poštovanje propisanih procedura i kontinuiran monitoring.

Realizacija projekata A3-NET i Rekonstrukcija crpne stanice Duklo bila je od izuzetne važnosti za našu upravu zbog stečenog iskustva u sprovođenju projekata koje finansira Evropska unija, imajući u vidu da su ovo bili projekti koji su među prvim u Opštini Nikšić finansirani iz sredstava EU fondova.

Slobodanka Roganović

Nastavak značajnih aktivnosti u Opštini Tivat

Protokol o sponzorstvu između Opštine Tivat i kompanije „Luštica Development“ a.d.

10. aprila 2014. godine, predsjednik Opštine Tivat Miodrag Kankaraš i Izvršni direktor kompanije Luštica Development ad, g-din Ihab Mikhael Kamel Iskander, potpisali su **Protokol o sponzorstvu** za 2014-tu godinu. Predmet ovog Protokola je sponzorstvo aktivnostima Opštine Tivat u djelu društveno odgovornog poslovanja kompanije Luštica Development AD Tivat, kroz finansijsku podršku djelatnostima organa lokalne uprave, javnih preduzeća, obrazovnih, sportskih i kulturnih ustanova i drugih subjekata na: uređenju i opremanju opštinskih lokaliteta; razvoju obrazovanja, kulture i sporta u Opštini Tivat; podršci djelatnostima koje realizuju opštinske socijalne ustanove i drugim aktivnostima od interesa za opštinu.

Ukupan iznos predviđenih sredstava za sponzorstvo za 2014-tu godinu iznosi 205.000 EUR, a kompanija Luštica Development a.d. do sada je za ove namjene utrošila blizu pola miliona eura.

Tradicionalni Uskršnji Bazar

Opština Tivat, u saradnji sa nevladinim organizacijama i institucijama, organizovala je 17. aprila Humanitarni Uskršnji bazar u holu Opštine Tivat. Na bazaru je prikupljeno 1.182,22 eura

koji će biti raspoređene odlukom Organizacionog odbora obrazovnim institucijama za nabavku materijala za van-nastavne aktivnosti. Svoj doprinos ovoj akciji dale su brojne institucije, NVO i građani koji su na ovaj način pokazali svoju dobru volju donirajući ili izlažući svoje artikle na 15 štandova.

Učešće na 5. Festivalu nekretnina i investicija, FREI 2014

Opština Tivat koju je predstavljao **Petar Vujović**, savjetnik Predsjednika opštine, uzela je učešće na 5. Festivalu nekretnina i investicija, FREI 2014, koji se održao u Miločeru u periodu od 12-15.05.2014 godine. Festival nekretnina i investicija – FREI je tematska i selektivna manifestacija o problematici investiranja i razvoja real-estate sektora.

Skup je bio namijenjen investitorima i komercijalnim kompanijama iz oblasti nekretnina, reprezentima državnih organa, infrastrukturnim preduzećima, predstavnicima međunarodnih institucija, stručnoj i opštoj javnosti. Tema sa kojom se ove godine predstavio Tivat je „**Uloga lokalne samouprave u privlačenju investicija**“.

Opština Tivat dobila novog Predsjednika

Na sjednici Lokalnog Parlamenta održanoj 20.05.2014. godine, kandidat Demokratske Partije Socijalista, Ivan Novosel, izabran je za Predsjednika Opštine.

Zahvaljujući se na ukazanom povjerenju, Novosel je naglasio da je prethodni Predsjednik, Miodrag Dragan Kankaraš, utemeljio razvojnu viziju grada, koju će on slijediti u naredne nepune dvije godine. „Preda mnom je velika odgovornost da taj nivo rada i zalaganja nastavim. U mom programu će biti zastupljeni svi elementi koji su bili zastupljeni u dosadašnjem radu lokalne samouprave, nastaviću dobar kontinuitet rada organa uprave, a nadam se da ćemo taj kvalitet i unaprijediti“, kazao je tom prilikom Novosel. Za Predsjednika SO izabran je doskorašnji potpredsjednik opštine - Krsto Kiko Bošković.

Odluka o upućivanju pomoći poplavljenim područjima u Srbiji, Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj

Na XIV sjednici Skupštine Opštine Tivat, održanoj dana 20.05.2014. godine, jednoglasno je donešen Zaključak da se iz stalne budžetske rezerve izdvoji 20.000 € kao pomoć poplavljenim područjima u regionu. Takođe, na istoj sjednici odbornici su se odrekli jedne odborničke nadoknade u korist poplavljenih područja. Pobratimskoj optini Ub, Opština Tivat je uputila šleper vode, i to u saradnji sa preduzećima „DIVA“ i „Samcommerc“ d.o.o. Na zahtjev Vlade Srbije, odnosno Sektora za vanredne situacije, a preko Instituta za javno zdravlje, Opština Tivat je uputila i vatrogasnu cistijernu za snabdijevanje vodom.

A značajnu humanitarnu pomoć poplav-

ljenim područjima uputili su Crvenu krst Tivat i ostali građani Tivta svojim dobrotvornim priložima. Sve njihove logističke troškove „pokrila“ je Opština Tivat. Takođe, pozivu su se odazvali i gotovo svi značajni investitori sa područja Opštine, poput kompanija Adriatic Marinas-Porto Montenegro, Lustice Developmenta i ostalih. Opština Tivat je takođe, aktivirala žiro račun putem kojeg je pozvala sva pravna i fizička lica i ljude dobre volje da na ime pomoći poplavljenim područjima, izvrše uplatu shodno svojim mogućnostima.

Prijem učenika dobitnika priznanja „Luča“

Predsjednik Opštine Tivat, **Ivan Novosel** sa saradnicima, 12. juna primio je učenice i učenike, dobitnike priznanja „Luča“, osnovnih i srednjih škola iz Tivta i dobitnike specijalnih muzičkih nagrada Muzičke škole Tivat. Prijemu su prisustvovali direktori škola, predstavnici Savjeta roditelja, roditelji i predstavnici medija. Uz čestitke za postignuti uspjeh, Predsjednik Opštine je učenicima uručio novčane nagrade i knjige za đake generacije. Predstavnici škola su se zahvalili na prijemu i nagradama uz isticanje značajne uloge Opštine Tivat za podršku tokom njihovog školovanja.

Posjeta pobratimskoj opštini Konjic

Povodom 16. juna - Dana opštine Konjic, delegacija Opštine Tivat koju su sačinjavali predsjednik opštine - **Ivan Novosel**, predsjednik skupštine - **Krsto Bošković** i savjetnik predsjednika opštine - **Petar Vujović**, boravila je u posjeti ovom pobratimskom gradu. Tom prilikom, predsjednik Opštine

Ivan Novosel uručio je i prigodan poklon načelniku opštine Konjic - g-dinu Emiru Bubalu. Pored protokolarnog dijela, koji je uz Svečanu sjednicu podrazumjevaao i obilazak Centra za upravljanje otpadom, te zvanično otvaranje početka radova na izgradnji kanizacionog sistema za prečišćavanje otpadnih voda Opštine Konjic, naša delegacija imala je i intenzivne razgovore oko unapređivanja saradnje sa Načelnikom opštine Konjic i njegovim saradnicima. Predstavnici naše opštine iskoristili su priliku da ostvare kontakte i sa drugim gradovima u cilju ostvarivanja buduće saradnje, tako da su razgovori vođeni i sa delegacijom opštine Slovenske Konjice iz Slovenije, kao i predsjednikom opštine Tutin g-dinom Šemsudinom Kučevićem.

Besplatan internet na novim lokacijama

Opština Tivat u saradnji sa kompanijom MNNews nastavlja uspješnu realizaciju projekta besplatne distribucije bežičnog interneta na teritoriji Opštine Tivat – popularno nazvan „**Tivat Free Wi-Fi**“.

Novopostavljena lokacija obuhvata glavnu autobusku stanicu na Župi. Putnici u periodu čekanja prevoza mogu vrijeme upotpuniti korišćenjem pomenute usluge što predstavlja benefit kako turističkoj ponudi, tako i putnicima bilo koje vrste, i uopšte doprinosi poboljšanju imidža grada. Od ranije aktivne lokacije su Aerodrom Tivat, akvatorijum lučice Kalimanj, gradsko šetalište od hotela Palma do Porto Montenegro, trg Magnolija, SMŠ “Mladost”, i ranije postavljene lokacije u rezidencijalnom dijelu grada. U planu je da se hot spot-ovi u vrlo skoroj

budućnosti, naročito radi turističke sezone, šire i na područje šetališta i kupališta od Porto Montenegro do Donje Lastve.

Prihvaćena Inicijativa za osnivanje Omladinskog kluba u Tivtu

U cilju unapređenja kapaciteta mladih da aktivno, efikasno i odgovorno učestvuju u životu i razvoju društva, Fond za aktivno građanstvo - FAKT i Uprava za mlade i sport, pokrenuli su program podrške omladinskom aktivizmu, uz konkretnu podršku Opštine Tivat, kroz osnivanje Omladinskog kluba, čime se stvaraju uslovi za razvoj mehanizama primjene omladinske politike na lokalnom nivou.

Omladinski klub je formiran na inicijativu opštinske Kancelarije za mlade, Neformalne grupe Kreativne pečurke i NVO Kreativni centar, a u saradnji i uz veliku podršku nacionalne Kancelarije za mlade, Uprave za mlade i sport CG i Fondacije za aktivno građanstvo. Pripreme radnje oko osnivanja Omladinskog kluba su završene. Ugovor je sklopljen sa NVO Kreativni centar koji će biti grant administrator projekta „podrške omladinskom aktivizmu“.

Prostorije Omladinskog kluba nalaze se u montažnom objektu kod Doma zdravlja i prostorno odgovaraju potrebama mladih, a prostor, njegovo održavanje, troškove adaptacije, kao i kasnije troškove snosi Opština Tivat.

Za planirane aktivnosti opremanja prostora, Odlukom komisije za dodjelu grantova u okviru programa Omladinskog aktivizma Fonda za aktivno građanstvo –FAKT, dodijeljeno je 9 000 eura.

Svečano otvaranje Omladinskog kluba planirano je za 12. avgust, kada je i proslava Međunarodnog dana mladih. Realizacija projekta biće završena krajem decembra 2014.g.

Petar Vujović / Jovanka Laličić

Zajednički projekat Evropske Unije i Savjeta Evrope „Promocija ljudskih prava i zaštita manjina u jugoistočnoj Evropi“

Cilj zajedničkog projekta Evropske unije i Saveta Evrope „**Promocija ljudskih prava i zaštita manjina u jugoistočnoj Evropi**“ je poboljšanje pristupa pravima za manjine na raznim nivoima vlasti u jugoistočnoj Evropi na osnovu standarda Saveta Evrope u ovoj oblasti, posebno Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina i Evropske povelje za regionalne ili manjinske jezike.

Korisnici zajedničkog projekta su Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Crna Gora, Srbija, „Bivša jugoslovenska Republika Makedonija“ i Kosovo.

Pravo učešća u zemljama korisnicama imaju lokalne samouprave. Savjet Evrope može dodijeliti najviše **18.000€** (osamnaest hiljada eura) po projektu. Odabrane jedinice lokalne samouprave bi trebalo da doprinesu ukupnom budžetu sa 10% (dozvoljen je in-kind doprinos), tako da budžet ne pređe iznos od 20.000 € po projektu.

Metodologiju i specifične kriterijume za odabir jedinica lokalne samouprave kojima će se dodijeliti grant utvrđuje Upravni odbor projekta.

Svrha je pružanje podrške odabranim opštinama da razviju konkretna rešenja za uklanjanje prepreka u primjeni manjinskih prava na lokalnom nivou, uz neposrednu stručnu podršku međunarodnih i lokalnih eksperata Savjeta Evrope.

Poziv za izražavanje zainteresovanosti za dobijanje granta u okviru ovog projekta će biće raspisan 1. avgusta 2014. godine i otvoren do 15. septembra 2014. godine.

Zajednica opština će objaviti poziv na svom sajtu www.uom.co.me

Opštine će prvo imati priliku da ukažu na specifična pitanja zaštite manjina koja smatraju najrelevantnijim u lokalnom kontekstu, uz stručnu podršku međunarodnih i lokalnih eksperata Savjeta Evrope.

Glavni napor u Projektu biće usmereni ka izgradnji kapaciteta opština da svoje predloge primjenjuju. Na taj način će se standardi ljudskih prava primjeniti u praksi – putem konkretnih promjena politika i praksi u opštinama i ukazivanjem na relevantne primjere, ako se za tim ukaže potreba. Takođe, ako i kada **opštine prepoznaju zakonodavne ili političke izazove koji mogu biti smetnja njihovim inicijativama**, Savjet Ev-

rope može da istraži kakva su prilagođavanja potrebna, a koja su u skladu sa preporukama mehanizama monitoringa Savjeta Evrope – i da o njima prodiskutuje sa nadležnim organima vlasti u cilju davanja preporuka za neophodne izmjene i dopune zakonske regulative ili politike na nacionalnom nivou.

Nakon prikupljanja predloga projekata u opštinama, identifikovaće se **primjeri dobre prakse u opštinama** na nivou regiona, a **dodatni mali grantovi dodijeliti opštinama koje su pokazale najveću posvećenost projektu i ostvarile opipljive rezultate**. U okviru Projekta će se tada načiniti sledeći korak – **primjeri dobre prakse će se razviti u prilagodljive modele koji ukazuju na specifična pitanja u oblasti zaštite manjina**. Ovako dekontekstualizovani **pozitivni modeli** će u budućnosti moći da se koriste i u drugim opštinama u regionu jugoistočne Evrope.

Dodatne informacije o projektu možete naći na sledećim internet stranicama:

<http://pjp-eu.coe.int/web/minority-rights>

<https://www.facebook.com/minority.protection>

<https://twitter.com/jpminority>

Za potrebe projekta raspisani su i sledeći tenderi:

- Tender za pružanje konsultantskih usluga u oblasti ljudskih prava i zaštite manjina (pružanje pomoći opštinama u pripremi grant aplikacija i u njihovoj implementaciji) (http://hub.coe.int/c/document_library/get_file?uuid=91832f7c-487b-49bd-a5eb-abd1ecb3c347&groupId=10227#E7y2e8l9cF3Q)
- Tender za istraživanje početnog stanja i konačnog stanja u implementaciji projekta ljudskih prava i zaštite manjina (http://hub.coe.int/c/document_library/get_file?uuid=473ccaf8-94cb-4c0f-8d16-2c9ef9a3a3b0&groupId=10227#E7y2e8l9cF3Q)

ZAJEDNICA OPŠTINA CRNE GORE

Adresa: Mitra Bakića 142, Podgorica

Telefon: 020 620 097

Fax: 020 620 123

e-mail: uom@t-com.me

web: www.uom.me